

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 3 (1510) 1979 SAUSIS - JANUARY 18 • LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 30 ct.

Laisvieji ir kaliniai

Laisvėje gyvenantiems tautiečiams nelengva yra suprasti kalinamus savo žmones pavergtoje Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje. Daugiau kaip tris dešimtmečius besinaudojusi pilna asmens laisve atrodo tai savaime gaunama vertybė, ir kalėjimas bei sibirinis lageris atrodo labai tolimas, lyg ir nerealaus dalykas. Su laisvės dešimtmečiais išeivijoje atsirado savotiškas neįsivaizduojamas okupuotoje Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje kenčiantiems tautiečiams. Kai spaudoje pasirodė pavardės nekaltai kalinamų lietuvių, nekilo išeivijoje platus sąjūdis jiems gelbėti bei padėti. Tiesa, kai susidėjo Romas Kalanta, jaudinosi ir išeivija bent kurį laiką. Su didesniu dėmesiu buvo sutiktas Nijolės Sadūnaitės nuteisimas, Simonaičio mirties bausmė. Pastaruoju metu labiau išryškėjo Viktoro Petkaus ir kitų kalinamų Lietuvos disidentų pavardės, tačiau visuotinė išeivijos akcija, kaip pvz. Simo Kudirkos atveju, neišsivystė. Ir tai todėl, kad tai mums tolimi dalykai; antra, politiniai veiksniai permaži ir tai kreipė dėmesio, neorganizavo atitinkamos akcijos; trečia, visuomenėje neatsirado spontaniškos iniciatyvos; ketvirta, vyravo nuomonė — vistiek nieku negalima padėti. Tie, kurie ėmėsi kelti didesnės pagalbos mintį, susilaukė kaikuriuose sluogsnuose netgi pašaipos.

TAIPI, IŠEIVIJOS pasyvumui yra psichologinių ir kitokių priežasčių, tačiau nė viena jų nėra pateisinama. Lietuvių politinių kalinių klausimas iki šiol nebuvo judinamas visu intensyvu. O jis turėtų būti judinamas. Tada, kai geriausi mūsų tautiečiai dešimtimis metų kankinami sibiriniuose lageriuose ir kalėjimuose už tai, kad išdrįso kovoti už žmogaus teises, išeivija negali ramiai žiūrėti. Bet ar įmanoma reali pagalba? Jei Amerika negali jų išvaduoti, ar mes galime kuo nors padėti? Ar tai ne utopija? Anaipol! Kur negali milijai, kai kartais nykštukai ar skruzdės. Juk ir Vietname laimėjo ne karo milijai Amerika, o nykštukai vietnamiečiai, kovoję kaip skruzdės. Ir mūsų atveju galima tvirtinti, kad, nežiūrint milijonų kovos, pagalba lietuviams kalinams išeivijoje yra galima. O ji turėtų būti dvejopa — politinė bei visuomeninė ir labdarinė. Iš dr. A. Štromo ir kitų ne kartą esame girdę, kad vieša akcija laisvajame pasaulyje už to ar kito kalinio išlaisvinimą yra reikšminga, kad spaudimas per spaudą, televiziją, vyriausybes turi įtakos ir polit. kalinių likimui. Tiesioginė labdaros veikla neįmanoma, bet ji galima netiesioginiu būdu. Kai nėra oficialių kelių, atsiranda neoficialūs, prieinami "nykštukams" bei "skruzdėms". Kai yra ryžtas, atsiranda ir pagalbos būdai, bet kai įsigali apatija, niekas neįmanoma.

KAI TYLI ir snūduriuoja mūsų veiksniai, atsiranda daugiau asmeninės bei privačios iniciatyvos. Iškilus spaudoje politinių kalinių pagalbos klausimui, "Europos Lietuvoje" pasirodė siūlymas steigti specialų spaudos biurą, kurio uždavinys būtų organizuoti pagalbą, keliant į viešumą sovietinių kalinių bylas. Kanadoje įsisteigė Lietuvių Komitetas Žmogaus Teisėms Ginti. Jis savo veiklą bando rikiuoti dviem kryptim — politine ir labdarine. Jau padaryti pirmieji žingsniai, kurie, tikimasi išaugs į reikšmingą iniciatyvą. V. Vokietijoje veikia Draugija Žmogaus Teisėms Ginti. Ji reikiama vokiečių visuomenėje ir šiuo metu organizuoja pagalbą V. Petkui. Lietuvos vyčiai Amerikoje turi specialų komitetą Lietuvos reikalams. Šis komitetas, vadovaujamas kun. K. Pugetičiaus, išsiuntinėjo dėmesio vėrtą instrukciją vyčių kuopoms, raginančią organizuoti pagalbą politiniams kalinams ir nurodantią konkrečius būdus. Tai vis gražios iniciatyvos pavyzdžiai, tačiau jie yra partizaniški, neapimanys visos išeivijos. Visuotinei akcijai išjudinti reikia ir visuotinės iniciatyvos. Viena laisvė iš Lietuvos sakoma, jog pvz. V. Petkaus gelbėjimo reikalu turėtų būti šaukiama kuo plačiausiai — nuo Sv. Petro bazilikos Romoje iki mažiausios šventovės Amerikoje. Bet tokia akcija nuolat judinti reikia pastovaus centro veiksmo, dirbančio visos išeivijos mastu.

KANADOS ĮVYKIAI

Partijų svarstyklės

Kanados konservatorių partijos vadas J. Clarkas, paskatinęs Gallupo instituto 1978 m. lapkričio duomenų, pradėjo beveik dvi savaites trukusiančią kelionę į Japoniją, Indiją, Jordaniją ir Izraelį. Tie duomenys tada rodė net 10% konservatorių persvarą prieš liberalus, gerokai sustiprėjusį paties J. Clarko populiarumą. Kelionės tikslas — susipažinti su užsieniu bei minėtų valstybių vadais, kad būtų lengviau orientuotis, laimėjus federacinio parlamento rinkimus. Japonijoje J. Clarkas susitiko su užsienio prekybos ir pramonės min. M. Esakiu. Spaudos atstovams jis vėliau pareiškė, kad Japonija savo kapitalu mielai sutiktų statyti pramonės įmones Kanadoje, jeigu už tai būtų atsilpyginta kanadiškos naftos eksportu. Komentatoriai ši galimą sandorį sutiko skeptiškai, primindami J. Clarkui, kad vietinės naftos neužtenka pačiai Kanadai. Indijoje J. Clarkas pasiekė 1978 m. gruodžio

pradžioje praversti Gallupo instituto viešosios nuomonės tyrimo duomenys. Juose buvo konstatuotas staigus konservatorių populiarumo nukritimas nuo 45% iki 40, o liberalų pakilimas nuo 35% iki 38. Tarp abiejų partijų vėl susidarė labai menkas 2% skirtumas konservatorių naudai. Nuolatinis šių duomenų svyravimas įtaigoja labai nepastovią kanadiečių nuomonę. Neapsisprendusiųjų skaičius nuo 29% vėl šoktelėjo iki 33%. Nuo šios kanadiečių grupės ir priklauso federacinio parlamento rinkimų rezultatai.

Televizijos CTV tinklo paskalbėjime naujasis Kanados Darbo Kongreso vadas D. McDermottas pareiškė viešą įsipareigojimą federacinio parlamento rinkimuose unijų vardu remti NDP socialistų partiją. Paroma jai bus teikiama doleriais, patirtimi, narių talka tos partijos kandidatams. Pasak D. McDermotto, unijos labai nukentėjo (Nukelta į 6 psl.)

Lietuvos uostas Klaipėda sovietinėje okupacijoje. Tai vienas labiausiai surusintų Lietuvos miestų. Nuotraukoje — viena dabartinių miesto gatvių, kurioje nebematyti karo palikčių pėdsakų bei griuvėsių

PRANEŠIMAS IŠ ROMOS

Antras popiežiaus sveikinimas lietuviškai

Informacijos apie Lietuvą italų spaudai ir popiežiaus laikysena

Šiomis dienomis Italijos spauda ir visuomenė pasiekė du nauji "ELTA-PRESS" lietuviškų informacijų numeriai. Juos, kaip įprasta, kruopščiai paruošė red. mons. Vincas Minčevičius.

1978 m. spalio mėnesio 10 "ELTA-PRESS" nr. pateikia italų kalba "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" 32-jo numerio vertimą. Įžangoje duodama plati "Kronikos" turinio apžvalga. Pabaigoje skelbiamas "Amnesty International" atsišaukimas ir italų viešąją opiniją disidentui Baliiui Gajauskui išlaisvinti. Atsišaukime nurodoma, kad B. Gajauskas, iškalbėjęs 25 metus kaip Lietuvos laisvės kovotojas, 1973 m. buvo paleistas ir rūpinosi politinių kalinių bei jų šeimų šalpa. Už šią veiklą jis vėl buvo sulintas ir 1977 m. balandžio 14 d. Vilniuje nuteistas 10 m. griežto režimo lagerio ir 5 metų ištėmimo. "Amnesty International" kviečia italų visuomenę rašyti prašymus Lietuvos respublikos prokurui A. K. Kairėliui, kad tuojau būtų išlaisvintas nekaltai nubautas B. Gajauskas.

Maskvinės Helsinkio grupės narė užsienyje išreiškia savo palankumą lietuvių laisvės kovai už žmogaus teisių įgyvendinimą. Ji iškelia B. Gajausko ir V. Petkaus pasiaukojimą savo tėvynei ir užtikrina, kad bendra kova už žmogaus teises bus laimėta.

"ELTA-PRESS" 10 nr. taip pat skelbia atsišaukimą gelbėti ir lietuvių partizaną Justą Gimbutą, jau 28 metus kenčiantį sovietų kalėjimuose. Kviečiama rašyti protesto raštus šiuo adresu: Justas Gimbutas, Moskva, 5110-1-ZH, USSR.

1978 m. lapkričio mėnesio 11 "ELTA-PRESS" nr. pateikia

"Lietuvos Katalikų Bažnyčios KRONIKOS" 33 nr. itališką vertimą. Leidinio viršelis papuoštas popiežiaus Jono-Pauliaus II fotografija, kuri vaizduoja popiežių, besimeldžiant lietuvių koplyčioje Vatikano grotose. Pabaigoje "ELTA-PRESS" trumpai apžvelgia Jono-Pauliaus II išrinkimo reikšmę lietuvių tautai.

"Kai š. m. spalio 16 d. vakare, — rašo "ELTA-PRESS", — buvo iškilmingai paskelbtas naujo popiežiaus — Krokuvos kardinolo Karolio Wojtylos išrinkimas, Sv. Petro aikštėje užviešpatavo tylą, nuostaba ir pagaliau nepaprastas entuziazmas, supratęs taip svarbų istorinį posūkį K. Bendrijos. Lietuviams tiek tėvynėje, tiek išeivijoje ši staigmena padarė dar didesnę įspūdį. Daugelis bijojo, kad lenko kardinolo išrinkimas popiežium gali išaukti naujus sovietų persekiojimus Lietuvoje. Iš kitos pusės nebuvo galima pamiršti senosios įtampos tarp Lietuvos ir Lenkijos dėl Vilniaus klausimo, kur teritorinės ir tikybinės problemos dar iki šiol nėra išspręstos. Ar Maskva nepanaudos progos dar labiau paaštrinti padėtį ir neims sėti nepasitikėjimo tarp abiejų broliškių tautų, turinčių bendrą tikėjimą, kultūrą ir lygiai nešančių sovietų jungą? Jos iš tikrųjų jau nuo amžių sudarė ir dabar sudaro paskutinį krikščioniškosios ir demokratiškosios Europos gynybos pylimą prieš totalitines, ateistines ir imperialistines Rusijos puolimus. Lietuvai dėl savo geopolitinės padėties teko pakelti ir įvairius sunkumus iš lenkų pusės. Ar lenko popiežiaus išrinkimas neturės įtakos lietuvių rezistencijai prieš Kremliaus pastangas nukriukštioninti ir surusinti visą

kraštą? Ar naujasis popiežius išties rąką kenčiančios Lietuvos Katalikų Bendrijos vaikams, ar pasitenkins tik nesibaigiančiu dialogu su tais, kurie drįsta kalbėti jų vardu?

Pirmieji naujojo popiežiaus žingsniai tačiau greitai išskleidė tas abejones. Jau pirmomis savo pontifikato dienomis, — rašo "ELTA-PRESS", — naujasis Popiežius Jonas-Paulius II, nužengęs pasimelsti prie savo koplyčią, bet nepamiršo pasiimti ir lietuvių "Mater Misericordiae" koplyčioje. Tai buvo aiškus ženklas, kad kenčianti lietuvių tauta yra artima jo širdžiai.

Kitą staigmeną sudarė naujojo popiežiaus spaudos konferencija 1978 m. spalio 21 d., primant tarptautinės spaudos atstovus. Lietuvių Vatikano radijo ir spaudos atstovui K. Lozoračiui naujasis popiežius pareiškė: "Pusė mano širdies priklauso Lietuvai!"

Naujasis popiežius labiausiai palietė lietuvių širdis 1978 m. spalio 22 d. įvedybines iškilnėse. Pirmą kartą K. Bendrijos istorijoje naujasis popiežius tokią progą prabilo lietuviškai, pasveikindamas: "Mano nuoširdūs sveikinimai broliams lietuviams. Būkite laimingi ir ištikimi Kristui!" Tai giliai sujaudino lietuvių. Kaip lenkas jis pavadino lietuvių savo "brolius" ir kaip popiežius drąsino juos likti "ištikimais Kristui", gerai suprasdamos, kiek daug jiems atsieina toji ištikimybė.

1978 m. spalio 24 d., nežiūrįnt nuovargio priimant specialiose audiencijose įvairių pasaulio kraštų oficialias delegacijas, (Nukelta į 7-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

JUNGTINIŲ TAUTŲ SAUGUMO TARYBA, NEPAISYDAMA Sovietų Sąjungos ir Čekoslovakijos protestų, pradėjo svarstyti Vietnamo invazijos į Kambodiją klausimą, kuriam niekas neduoda didesnės reikšmės. Žiaurusis premjero P. Poto režimas buvo susilaukęs tiek priekaištų, kad šiandien niekas dėl jo kritimo rimčiau nesuka galvos, išskyrus komunistinę Kiniją, vienintelę Kambodijos rėmėją. Kambodijos valdymą perėmė revoliucinis Tautinis Išlaisvinimo Frontas, vadovaujamas H. Samrino, buvusio kariuomenės politruko ir IV divizijos vado, perėjusio Vietnamo pusėn. Jo paskelbti atsišaukimai žada atstatyti pažeistas žmogaus teises, grąžinti religijos laisvę, panaikinti priverstinę santuoką, leisti gyventojams grįžti į miestus, įvesti valiutos sistemą, atidaryti mokyklas.

Visus šiuos įprastus žmonijos gyvenimo reiškinius buvo nutarę džiunglinis premjero P. Poto režimo komunizmas. Sostinė Phnom Penhas, kadaise milijoninis miestas, dabar yra visiškai tuščias. Oficialų pripažinimą naujam H. Samrino režimui suteikė Vietnamas, Sovietų Sąjunga ir jos satelitai. Jungtinių Tautų saugumo taryboje pagrindinis dėmesys tenka ne premjero P. Poto komunistinės diktatūros nuvertimui, o Vietnamo invazijai. Įtariama, kad šiuo žingsniu komunistinis Vietnamas bando plėsti savo imperiją ir visą Indokiniją nori padaryti viena valstybe. Vietnamo kariuomenės daliniai jau priartėjo prie Tailandijos sienos. Tailandijon pasitraukė keli šimtai kiniečių patarėjų ir užsienio valstybių atstovai.

Vėjo malūnėlis

I Jungtines Tautas Niujorke, išsiustas Kambodijos premjero P. Poto, atvyko keletą metų iš viešo gyvenimo dingęs princas N. Sihanoukas. Spaudos konferencijoje Pekingė jis prisipažino visišką trejų metų izoliaciją, priverstinį atskyrimą nuo savo vaikų ir anūkių. Apie žiaurumus Kambodijoje sakosi nieko negirdėjęs, neturėjęs progos jų matyti. Turbūt užmiršęs visišką savo izoliaciją, princas teigia, kad jam teko daug kartų keliauti po Kambodiją. N. Sihanoukas yra aiškus karjeristo tipas, seniai praradęs valdžią, paramos Kinijoje įieškantis jau antrą kartą. Vietnamiečių tautos tragiškas likimas jam, atrodo, neturi jokios didesnės reikšmės.

Paskelbė rinkimus

Išgaliojus naujajai konstitucijai, Ispanijos premjeras A. Suarezas paskelbė naujus parlamento ir senato rinkimus kovovo 1 d. Ispanija po gen. F. Franco mirties 1975 m. turėjo jau du referendumus ir buvo išrinkusi dabartinį parlamentą. Rinkimai bus praversti pagal naujosios konstitucijos paragrafus. Po mėnesio — balandžio 3 d. įvyks miestų savivaldybių rinkimai. Ispanijos miestus vis dar tebevaldo gen. F. Franco laikų pareigūnai. Spėjama, kad savivaldybių rinkimuose daugiausia balsų gaus socialistai ir komunistai. Užsienio reikalų min. M. Oreja pasirašė naują sutartį su Vatikano valstybės sekr. kardinom J. Villotu, panaikinančią

gen. F. Franco diktatūros laikotarpį priimtą konkordatą. Naujoji sutartis išjungia katalikų religiją iš valdžios. Ji dabar nebus laikoma oficialia Ispanijos religija. Neutralūs stebėtojai daro išvadą, kad konkordato panaikinimas turės didelės įtakos ir kitoms šalims, ypač katalikiškoje P. Amerikoje.

Žmogaus teisės

Sienlaikraščius Pekingio gatvėse papildė naujai įsteigto Žmogaus Teisių Komiteto Kinijoje atsišaukimas. Jo autoriai reikalauja išleisti iš kalėjimų visus sąžinės kalinius, išskelti kompartijos vado Mao palaikus iš mauzolejaus, atidaryti duris į pasaulį, įsileisti opozicines partijas į parlamentą, panaikinti dabartinius nuostatus, kurie žmones priverčia visą jų gyvenimą praleisti tame pačiame darbe. Sekančią dieną du atsišaukimo autoriai susitiko su užsieniečiais žurnalistais ir viešai atsakinėjo į jų klausimus su vėrėtų pagalba.

Spaudimas šachui

Prez. J. Carterio vyriausybė, lig šiol rėmusi šachą R. Pahlavį, dabar ima reikalauti, kad jis išvažiuotų iš Irano ir negrįžtų atgal. Šiuo žingsniu tikimasi sustiprinti civilinę premjero S. Bachtiaro vyriausybę. Sachas R. Pahlavis visą savo turtą perdavė valdinei labdaros bendrovei, bet didesnę atsargą yra pasilicęs užsienio bankuose. Vašingtone lankėsi Irano kariuomenės vadas gen. A. Oveisis. Spėjama, kad prez. J. Carteriui jis siūlė karinės diktatūros įvedimą Irane.

Užšaldė biudžetą

Lenkų kompartijos centro komitetas su savo vadu E. Giereku nutarė užšaldyti karinį 58,8 milijono zlotų biudžetą, padidindamas jį tik 2,6%. Praktiškai šis padidindimas tereikia kompensaciją krašte siauciančiai infliacijai. Didelių ginklavinės išlaidų Varšuvos Sąjungos posėdyje reikalavo Sovietų Sąjunga. Jos reikalavimą pirmasis atmetė Rumunijos kompartijos vadas ir prez. N. Ceausescu, o dabar jo pavyzdžiu pasekė ir E. Gierekas. Lenkų kompartijos nutarimą patvirtino jai visada priartintis seimas. Po Sovietų Sąjungos Lenkija yra didžiausia valstybė Varšuvos Sąjungoje.

Šiame numeryje:

Laisvieji ir kaliniai
Kokia pagalba galima politiniams kalinams Sovietijoje
Antras popiežiaus sveikinimas lietuviškai
Informacijos apie Lietuvą italų spaudoje ir apie popiežių

Spaudos draugai
Naujas lietuviškos spaudos platinimo būdas

Blaiviai į padėtį žvelgiant

Diskusinės mintys apie mūsų spaudos paskirtį

Solistų užmojis laisvėn

Vacio Daunoro bandymas emigruoti užsienin

Kredito kooperacija seniau ir dabar

Lietuvių kredito kooperatyvai tėvynėje ir Kanadoje

Kova dėl Klaipėdos

Dr. M. Martyno atsiminimai apie politines kovas

Kreivios idėjos "Mindauge"

Okupuotos Lietuvos rašytojo J. Marcinkevičiaus sukurta drama

Gyvenimo būdas ir ilgumas

Žmogaus amžius priklauso nuo jo gyvenimo būdo

Jaunimo kongreso žinios

Svarbi informacija besirengiantiems dalyvauti jaunimo kongrese

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Galdamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20.
Skelbimui ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisymsi redakcijos nuostatai. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Spaudos draugai

AL. GIMANTAS

Mūsų veikla yra sklaidina rezoliucijų (mažai kada bevykdomy), iškilmingų deklaracijų (greitokai pamirštamų), beveik visada iš vietinių istaigų prašomų proklamacijų (uniformuotų tuščių žodžių salvių). Visa tai laikam atrodo tiesiog žavesio pilnu kasdienybės reikalavimu. Tačiau visada išsiskiria iš pilkosios rutinos tegu ir ne perla, bet vis jau šviesuliai, paliekanys išliekamosios vėrtės ženklus.

Va, jau kelinti metai JAV Lietuvių Bendruomenė skelbia spaudos mėnesį. Pripažinkime, kad iki šiol tie mėnesiai buvo sausoki ta prasme, kad įprastas paskelbimas, paryškintas vienu kitu atsišaukimu, gal net ir vedamuoju kuriame nors laikrašty, gilesnių pasekmių nepalikdavo.

Išveiškoji stagarėjanti oda darosi vis atsparesnė žodiniams jaudinimams ar priminimams.

LB vadovybė, visa tai gerai suvokdama ir norėdama, kad tas spaudos mėnuo ir vėl nenuskęstų sausų žodžių ir raginimų potvynyje, šį kartą iškvietė viešumon su konkrečiu mostu ir kvietimui. Visi, kurie užsisakys (nauji prenumeratoriai) lietuvišką laikraštį, žurnalą, biuletenį ar dar kitokią periodinį leidinį, mokės tik 80% prenumeratos kainos, o likusius 20% LB padengs iš savo biudžeto. Kadangi, dauguma mūsų leidinių naujiesiems skaitytojams ir taip teikia nemažą nuolaidą, tai su finansine LB pagalba lietuviškoji spauda darosi visiškai prieinama kiekvienam, norinčiam "imti ir skaityti lietuvišką raštą". Ši konkrečių ir visais atvejais remtina akcija, atrodo, duoda visai patenkinamus rezultatus, naudingus tiek pačiam skaitytojui, tiek ir mūsų periodikai.

Daktaras — spaudos platintojas

Knygų daktaras, sakysite?! Ne, ne knygu, bet medicinos daktaras Aleksas Zotovas, JAV Detroito apylinkės valdybos narys, patalpoje prie Dievo Apvaizdos šventovės ant didoko stalo sekmadieniais išdėsto lietuviškų periodinių leidinių (po kelis egz. kiekvieno) kaip kokią mūsų spaudos parodą ir renka naujus prenumeratorių su mirta nuolaida. Kiekvieną sekmadienį vis atsiranda būrelis naujų skaitytojų, kurie turi visai laisvą pasirinkimą užsiprenumeruoti kas tik ką nori. Atseit, sąlygos puikios: tau viską surašo, priima mokesį ir telauk laiškanėsio su lietuviškos spaudos siunta. Kai tau tokiu būdu pasiūlo, sunku ir beatsisakyti, o dar priedo ir visai patraukli pinigine nuolaida, tikras "bargain".

Nuolat didėjant periodinių leidinių išlaidoms — popierius, dažai, techniniai apipavidalinimai, klisės, personalas, brangus pašto patarnavimas tiesiog žlungdo mūsų spaudą. Nori ar ne, bet laikraščiai yra priversti kelti prenumeratos kainą. Tad sveikintinas LB ryžtas, spaudos problemų supratimas ir iniciatyva lengvinti lietuvių skaitytojų padėtį, sudarant jam progą užsisakyti spaudą, kuri itin reikalinga kiek galint daugiau skaitytojų ir reguliarių prenumeratorių.

Toji duodama nuolaida, tegu ir amerikinis "išradimas", pajėgia sudominti ir patraukti net ir tokius, kurie kitu atveju visai ramiai praėitų pro spaudos platintojų stalą. Tereikia tikėtis ir laukti, kad ir sekančiais metais LB vėl pakartos ar dar net ir daugiau išplės spaudos platintojų vėjų su išradimais ir patraukliomis naujovėmis.

Blaiviau į padėtį žvelgiant

JUOZAS KOJELIS

"Visa mūsų visuomenė supuvusi, spauda supuvusi. Tik į Tabor farmą dar surieda sveikieji obuoliukai. Ten visa mūsų viltis." Tokias mintis apie mūsų visuomenę ir spaudą neseniai yra reiškusi Ph. D. laipsniu pasipuošusios lūpos.

"Lietuvių spauda išeivijoje yra atsidūrusi pilname nuosmukyje", viešame susirinkime kalbėjo vienas žurnalistas, nors tas "baisus nuosmukis" nekludė vėliau priimti LZS suteikto jam "garbės nario" titulo.

Kad ir mandagesniais žodžiais, bet gan kietais teigimais spauda, veiksnys ir pačią visuomenę vanoja V. Rastenis "Tėviškės žiburių" 1978 m. 48 nr.-je. (Žiūr. jo straipsnį "Spauda tarp visuomenės ir vadų"). Jam lietuvių visuomenė iš spaudos "negauna gal reikiamos teisingos informacijos". Jis norėtų, kad "sveiko proto mastu grindžiami atviri svarstymai spaudoje turėtų tapti ne reta išimtimi, o visuotine taisykle". Jis priekaištauja, kad "laikraščiai paskirti iš pat pradžių buvo — ir dabar dar gerokai tebėra — visų pirma visuomenės indoktrinacija (vadovų puoselėjimų idėjų skiepimas) ir agitacija (raginimas tas idėjas įgyvendinti), o tik šalia to dar kiek praktikuojama ir vadovų pagedujamo turinio informacija".

Už spaudą jam negeresnė ir pati visuomenė, kurios "didžiulia visiškai nepykta ant spaudos už tą nepakankamą ir netgi klaidinančią informaciją".

Spaudos paskirtis

Rastenis savo ilgame straipsnyje pagrindinė spaudos funkcija laiko teisingą visuomenės informavimą. Jo paties žurnalistinėje praktikoje tas "teisingas informavimas" prieš II D. karą daugiausia reiškėsi valdžios idėjų propaganda ir indoktrinacija, dabar — veiksnys ir visuomeninės — politinės veiklos kritika. Tiesa, kad informacija yra labai svarbi spaudos funkcija, bet, jei tai būtų pati svarbiausia spaudos paskirtis, reporteriai būtų patys reikšmingiausi žurnalistai. Tačiau taip nėra. Jo vyresnis senų laikų kolega prof. L. Tamošaitis, buv. LZS pirmininkas, yra taip išsireiškęs: "Žurnalistas registruoja realaus gyvenimo faktus. Bet jo noras yra nepalikti užregistruoto fakto, kaip kad jis yra aptiktas realybėje: žurnalistas troškimas yra esamąją realybę pakelti į turimą būti idealybę". Gi kitas buv. LZS pirmininkas, tikrai iškilus žurnalistas dr. Juozas Purickis apie spaudos paskirtį rašė: "Spauda yra visos tautos mokykla. Mokyklos auklėja tik jaunimą, o spauda auklėja ir moko visą tautą". Šios abi citatos paimtos iš Juozo Vaišnio, SJ, straipsnio, paskelbto "Žurnalistikoje" (p. 12). Ten straipsnio autorius nuo savęs priduria, kad "žurnalistai neužtenka tik informuoti visuomenę, jis turi ją ir formuoti".

Išimčių yra

Diktatūrose ir pusiau-diktatūrose iš tikro spauda pagrindinai užsiiminėja agitacija ir indoktrinacija. Informacija naudojama tik tiek, kiek ji naudinga valdančiųjų tikslams. Tačiau laisvoje spaudoje visuomenės nusistatymų tam tikrais klausimais ugdymą, tam tikrų idėjų puoselėjimą, visuomeninių tikslų ryškinimą netiktų vadinti indoktrinacija ir propaganda. Tai vis, man atrodo, perstiprus Rastenio perdėjimai ir nevisai pagrįsti apibendrinimai.

Taip pat atrodo, kad ir jo priekaištai visuomenei nepagrįsti. Juk kiekviena tauta galėtų didžiutis visuomenė, kuriai reikalingi Draugas, Tėviškės žiburiai, Nepriklausoma Lietuva, Darbininkas, Dirva, Keleivis, Mūsų Pastogė, Tėviškės Aidai, Europos Lietuvis, Akiračiai, o taip pat ir žurnalai — Aidai, Ateitis, Metmenys, Varpas, Tėvyinės Sargai, Į Laisvę, Pasaulio Lietuvis, Laiškai Lietuviams, Naujoji Viltis. . . Vieni jų geriau redaguojami, kiti — menkliau, vienus galima pakritikuoti viena prasme, kitus — kita, tačiau visi jie yra atviri lietuviškiems rūpesčiams ir patenkinami išugdyti laisvos spaudos tradicijas. Gi tobulo laikraščio nei žurnalo pasaulyje nėra.

Aplamai, idealistiniai pagrindais sukurta ir išlaikoma laisvoji lietuvių spauda yra ta-

pusi pačia teigiamąja išeivijos atestacija.

Kartą girdėjau Tomą Venclovą teigiant (dr. A. Stromui klausant), kad būdamas Lietuvoje išeivijos reikšmės 75% nedavė. Radęs daug geriau, negu tikėjėsi.

Duok, Dieve, kad dar ilgai išsilaikytų tokia mūsų visuomenė, kuriai dabartinio lygio spauda būtų reikalinga.

Išimčių yra, bet ne ten, kur jas Rastenis mato. Gal tik vienas vienintelis išeivijos laikraštis (nekalbant apie komunistinę spaudą) misinformaciją yra padaręs praktikuojant žurnalistinės veiklos principu. Bet kad tokių išimčių neatsirastų, būtų perdaug iš bet kurios visuomenės reikalaujama.

Veiksniai rūpesčių kelia

Reikia pritarti Rasteniui, kad kairurie veiksniai geros valios lietuviui rūpesčio kelti turėtų. Tik vėl, va, nesinorėtų pritarti jo pateiktai VLIKo kritikai. Jis pvz. prisipyręs klausia Europos vyksantį VLIKo pirmininką, "kur ir kokius žygius Lietuvos reikalui pirmininkas numato galėsių šiuo metu atlikti?" O kai atsakymo nesulaukia, tai reiškia pajauką, jog "tas ar kitas mūsų karalius andai išėjo viešojo aikštėn visai ne sabaline mantija, o tik paprastu emigrantišku švarkeliu". Emigrantinio švarkelio gėdytis nereikėtų. Geriau juo vilkint šį tą, kas dabartinėse sąlygose įmanoma, daryti, negu į sabalinis kailius išsukus dirbantįjį pajaukti. O kiek žinoma, VLIKo pirmininkas, lankydamasis Europoje, Lietuvos bylai naudingų kontaktų padarė. VLIKo valdyba apie tai žino. Ir man atrodo, kad pats pirmininkas ir valdyba, o ne koks žurnalistas, turi nuspręsti, kas skelbtina, kas ne. Juk, tenkinant žurnalistų smalsumą, gali būti patenkintas ir enkavedistas.

Iš viso, man atrodo, yra klaidų veiksnys į "gerą kelią" vesti vien kritika, nepasiūlant pozityvių alternatyvų. Nuoga kritika, be iš tos kritikos išplaukiančių pozityvių siūlymų, visada yra nevaisinga.

Gi kalbant apie VLIKą, rūpesti pirmiausia turėtų kelti faktas, kad jis darosi numirusių organizacijų belaisviu. Jei iš tos nelaisvės skubos keliu nepasirūpins ištrūkti, nueis tuo pačiu nusigynimo keliu kaip ALTA. Ir visai suprantama, kodėl buv. ALTos pirmininkas,

Solisto užmojis laisvėn

Sol. Vacys Daunoras Vilniuje laukia leidimo emigruoti

Sol. Vacys Daunoras, bosas, yra pagarsėjęs savo menu ne tik Lietuvoje, bet ir kituose kraštuose. Nėkartą jis yra koncertavęs ir išeivijos lietuviams Kanadoje bei JAV-se. Jo balsą daug kas yra girdėjęs per radiją ir iš plokštelių.

Šis solistas yra baigęs dainavimo mokslus Lietuvoje ir užsienyje, dalyvavęs įvairiuose konkursuose ir laimėjęs prizų. Tarptautiniame vokalistų konkurse Prancūzijoje yra laimėjęs Grand Prix, o Sov. Sąjungoje vokalistų konkurse taip pat yra laimėjęs pirmą vietą. Taigi, sol. V. Daunoras yra tarptautinio masto laureatas, pasirošęs ir tarptautinei scenai.

Ilgą laiką sol. V. Daunoras sėkmingai reiškėsi Lietuvos scenoje, atlikdamas įvairius vaidmenis akademiniam operos ir baleto teatre Vilniuje, visuomenės buvo laikomas savo srities žvaigžde. Deja, jo kelyje atsirado kliūčių, stabdančių pradėtąjį kilmą. Visų pirma nepatiko kompartijai jo atvirumas, karais drąsus žodis, nenoras lankytis nepriimtinioms partijoms instrukcijoms. Antra, atsirado itampa tarp dviejų dainos žvaigždžių, būtent, garsiojo tenoro Virgilijaus Noreikos ir kylančio boso V. Daunoro. Pirmasis pasuko karjeros keliu — istojio kompartijon, nusilenkė jos linijai, gavo Maskvos pasitikėjimą ir tapo teatro direktoriumi. Antrasis tokiai linkmei nepritarė ir buvo priverstas iš teatro pasitraukti, kitaip tariant, liko išstumtas. Jo vieton boso vaidmenims pakviestas solistas V. Kuprys, užaugęs Sibire. V. Daunoras neteko darbo net filharmonijoje ir operetėje, liko tiksliai uždaru konservatorijos dėstytoju.

pasinaudojamas tokia VLIKo būkle, praėjusių metų gruodžio mėnesį Chicagoje "blitzkriegu" bandė užimti vadovaujantį VLIKo postą. Jei jam tai būtų pasisekė, būtų tekę VLIKui sukalbėti "amžiną atilsį".

"Investigative reporting"

Rasteni žavi amerikiečių spaudoje praktikuojamas "investigative reporting". Tačiau jam turėtų būti žinomi ir tos rūšies informacijos pavojai. Nesąžiningi tyrinėtojai reporteriai daug skriaudų žmonėms yra padarę. Bet, iš antros pusės, sąžiningas žurnalistas, kuriam rūpi tiesa, visuomenei ir visai išeivijos misijai gali daug pasitarnauti. Rasteniui tiesa rūpi. Straipsnio autorius rašo: "Visuomenei geriau patirti apie vadovybių darbus tik tiesą. Gerą ar blogą, malonią ar nemalonią, bet tik tiesą. Visą tiesą, o ne kokią atranką". Tik kiek neaišku, kodėl norima visą tiesą patirti vien apie vadovybių darbus. Juk net galingiausių pasaulyje valstybių valdžios, demokratiškos, skelbiančios "open diplomacy" principą, praktiškąjoje politikoje pabrėžia diskretiškumą: dažnai paskelbia tik rezultatus, o ne į rezultatus vedusio proceso detales. Mūsų veiksmų vadovams visos tiesos kartais viešai skelbti net ir nevalia. Daug svarbiau, kad vadavietės užimtų žmonės, kuriais visuomenė galėtų pasitikėti.

Nuo "investigative reporting" tačiau gal ir nereikėtų atsisakyti. Pvz. gal koks žurnalistas Chicagoje galėtų patikrinti praėityje sklidusį gandą, kad vienos organizacijos vadovas, grįžęs iš poros savaitių atostogų Wyoming kalnuose, spaudos žmonėms padarė pranešimą apie savo atliktus žygius Europoje. Tiesa tai ar ne?

Kito praėities įdomaus fakto tyrinėjimą padaryti galėtų ir pats Rastenis. Tas faktas — tai kadaise slaptos draugijos "Klevas" organizavimas. Apie tai visi buvę tos organizacijos dalyviai iki šiol tyli. O būtų ne tik įdomu, bet visuomenei naudinga apie tai išgirsti visą tiesą: kokie buvo tos draugijos tikslai — skelbti tiesą ar vykdyti indoktrinaciją, kokios priemonės buvo numatytos tiems tikslams siekti, kas tos draugijos iniciatoriai, kas buvo nariai ir t. t. Visuomenė, sužinojusi tą tiesą, galėtų susidaryti tikresnę nuomonę apie kairiųjų žurnalistų deklaruojamus tiesos ir teisingos informacijos rūpesčius.

Nuoširdžiai dėkoju

aplankiusiems mane ligininėje:

p. p. Beržiniams, M. Bloom, Dirsėms, R. Descombe, Gurliams, J. Moore, A. Kairiui, P. Lapieniams, Lukošiams, Naginskui, Povilaitienei, Rotavičienei, L. Rotavičiūtei, Rugieniams, Siurnoms, Steigvilienei, M. Taylor, Vytams, Vytaitei, Žilvičiams, savo vyrui ir jo dukrai, Kanados Katalikų Moterų Draugijos Delhi skyriaus valdybai, p. Skudienei, Klemkom. Jūsų draugiškumas, gėlės, dovanos ir pakartotinas lankymas tikriausia teigiamai atsiliepė į mano širdies ritmo sunormalėjimą. Ačiū visiems.

V. Judzentavičiūtė-Garnelienė

Padėka

Mano gyventojas

a.a. Juozas Puzyras

mirė š.m. sausio 2 d. ir palaidotas sausio 5 d.
Šv. Jono lietuvių kapinėse.

Reiškiu gilią padėką Priskėlimo parapijos kunigams už atliktas religines apeigas laidojant namuose, šventovėje ir kapinėse.

Dėkoju karsto nešėjams ir visiems už velionies lankymą laidojant namuose, už maldas, gėles, šv. Mišių aukas ir palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Priimkite mano dėkingumą —
Jonas Šeperys

Padėka

Mūsų brangiam bei mylimam vyrui ir broliui

a.a. Alfonsui Daugelavičiui

taip netikėtai ir staigiai išsiskyrus iš mūsų tarpo, reiškiam nuoširdžiausią padėką: Montrealio Aušros Vartų parapijos klebonui dr. J. Kubiliui už maldas koplyčioje ir už šv. Mišias; seselei Teresei už vargonavimą ir giedojimą gedulingų pamaldų metu; atsargos karių "Ramovėi" — mieliems ramovėčiams, pagerbusiems velionį budėjimu koplyčioje ir šventovėje.

Gili padėka už paaukotas šv. Mišias už mūsų brangaus Alfonso vėlę, už taip gausias aukas Kanados Lietuvių Fondui, įamžinant velionies atminimą; už gėles ir vainikus, už pareiktą užuojautą — asmeniškai, spaudoje ir laiškuose, už atsilankymą koplyčioje ir gedulingose pamaldose. Dėkojame Velionies ginklo draugams, palydėjusiems į amžino poilsio vietą. Didelę mūsų padėką mielosioms ponios torontikėms, paruošusioms pietus. Mes liksime visuomet Jums, brangieji, dėkingos už Jūsų nuoširdumą mūsų skaudžioje valandoje.

Giliai liūdintys — žmona ir sesuo su šeima
Montrealis, Que.

JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo tarybos
pirmininkui

BRONIUI JUODELIUI,

jo žmonai netikėtai mirus,

reiškiame gilią užuojautą —

Kanados Lietuvių Bendruomenės
švietimo komisija

Mūsų kredito unijos nario
mylimai žmonai

a+a Barborai Jurgutienei

mirus, jos vyrui JONUI bei visiems kitiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —

Montrealio Lietuvių Kredito
Unijos "Litas" valdyba

Mūsų kredito unijos nariui

a+a Charles Jasiui

mirus, jo žmonai KONSTANCIJAI bei visiems kitiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia —

Montrealio Lietuvių Kredito
Unijos "Litas" valdyba

A+A

AGOTAI AUGAITIENEI

mirus, dukterį ELZBIETĄ VALANTIEJENĘ su
vyrui, sūnų PRANĄ su šeima ir kitus artimuosius
nuoširdžiai užjaučiame —

D. ir L. Laurinavičiai
J. ir V. Laurinavičiai
V. ir G. Budrai

A+A

AGOTAI AUGAITIENEI

mirus, sūnų PRANĄ su šeima, dukterį ELZBIETĄ
VALANTIEJENĘ su vyrui ir likusius Lietuvoje
šeimos narius nuoširdžiai užjaučiame —

K. B. D. Žutautai

E. E. Miliauskai

E. Jaškevičienė ir šeima

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir
skulptūras darbus — greitai ir meniškai.
Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip
pat turime didelį pasirinkimą pagamintų
paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume
neskubėdami atlikti visą meniską darbą
pagal pagelavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS

NAMŲ

APSTATYMAS

Nemokamas pristatymas
į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Kredito kooperacija seniau ir dabar

Kooperacijos darbuotojų mokytoją ir agronomą Praną Rudinską prisimenant

BRONIUS POVILAITIS

Gražia ir saulėtą 1977 m. rugpjūčio mėnesio dieną Pranas ir mudu su žmona skriejom į šiaurę nuo Montrealo per Laurentidų sritį į garsias Sidabro ežero pakrantes. Bevažiudami ir paežerėje besivaikščiodami aptarėm šimtus temų, įvairius projektus ir ateities perspektyvas. Po to atmintino susitikimo, nė pusmečiui nepraėjus, Pranas netikėtai iš mūsų aplinkos pasitraukė, nusisėdamas su savimi daug gyvenimiško patyrimo, naujų projektų apybraižas, palikdamas savo šeimai ir gausius draugus nustebime ir liūdesy.

Prano mirties metinių proga nejučiomis grįžtame į netaip jau tolimą praeitį, kurioje jis kartu su daugeliu iš mūsų brendo, formavo savo pasaulėžiūrą ir pasirinko savo kelią tarnauti tautai bei žmonijai. Jo kelionė buvo įvairi, nors nelengva ir gal trumpoka (1911.XI.2 — 1978.I.11), tačiau jo tarnavimo žmogui būdas išliko su nedideliais svyravimais tas pats. Ūkininko sūnus, baigęs mokytojų seminariją, nenuejo siekti mokytojo karjeros, o pakreipė žingsnius į savo tėvo ūkininko problemas. Studijuodamas Žemės ūkio Akademijoje, jau parodė, jog šis pasirinkimas labiau patenkiną jo vidinį veržlumą ir plačią sugebėjimų skalę. Netenka abejoti, kad jam dar studijų metu, kaip ir daugeliui jo kolegų, buvo lemta susidomėti kooperacijos idėjomis, skleidžiamomis per paskaitas ir kitais būdais prof. dr. kan. Fabijono Kemėsio. Kooperacijos tarnybai, vienokia ar kitokia forma, Pranas liko ištikimas visą savo gyvenimą, liki pat mirties kredito kooperatyvo patalpose darbo metu.

Paskutiniojo Prano gyvenimo laikotarpio veikla kredito kooperacijoje Kanadoje, ypač jam būnant lietuvių kredito kooperatyvo "Litas" Montrealyje vedėju, labai natūraliai paskatino atkreipti dėmesį į kooperacijos idėjas, kartu ir kredito kooperacijos, mesti žvilgsnį į praeitį ir lietuvių kredito kooperaciją Kanadoje.

Kooperacijos mintis

Iš senų senovės žmonės dirba didesniais ar mažesniais grupėmis, siekdami socialinių, religinių ar ekonominių tikslų. Tos praktikos filosofiją pirmieji formulavo Anglijoje Robert Owen (1771-1858) ir Prancūzijoje Charles Fourier (1772-1837). Jų teorijos galbūt buvo senos ir nieko naujo nedavė, tačiau jų taikymas buvo siūlomas pagal tada dar naujus principus. Tačiau pirmosios jų pačių ar pagal jų siūlymus įsteigtos kooperatinės grupės neišsilaikė ir greitai suiro. Panašioms bandymams geriausia tuo laiku dirva buvo Britanija, nes ji buvo daugiausia pažengusi pramonės srityje. Minėtinas įvykis Ročdelio (Rochdal) mieste, kur 1884 m. 28 tekstilės pramonės darbininkai įsteigė vartotojų bendrovę ir atidarė krautuvę. Tuo būdu atsirado kooperacinis miesto vartotojų sąjūdis. Ročdeliečiai nustatė tam tikrus jų veiklą normuojančius dėsnius ir ryžosi jų griežtai laikytis.

Kai kooperacinis sąjūdis pasidarė pasaulinės apimtys, beveik 100 metų po ročdeliečių pirmojo bandymo tarptautinės kooperatyvų sąjungos kongresas Paryžiuje 1937 m. priėmė keturis bendrus ir pagrindinius kooperacijos principus, kurie buvo pakartojamas kaip ir ročdeliečių dėsniai: 1. laisvas narių įstojimas ir išstojimas, 2. narių lygybė (vienas narys, vienas balsas) ir demokratinis tvarkymasis, 3. ribotas atlyginimas už įneštą kapitalą ir 4. gauto pelno paskirstymas pagal narių dalyvavimą apyvartoje. Kiti gi ročdeliečių dėsniai kongreso buvo pavadinti tik pagedaujamais: prekyba už grynus pinigus, laikymasis rinkos kainų, politinis ir tikybinis neutralumas.

Europos kontinente kaip kooperacinio sąjūdžio skatintojai ypač išryškėjo Hermann Schulze-Delitzsch (1808-1883) ir Friedrich Wilhelm Raiffeisen (1818-1888). Pirmasis daugiau dėmesio kreipė į miesto gyventojus, o antrasis — į kaimo. Ypatingą paskatą kooperaciniam sąjūdžiui plisti davė Danijos ūkininkų pavyzdys, kai jie pradėjo steigti kooperacines pienines (pirmoji — 1882), skerdyklos ir

kitus gamybinius žemės ūkio kooperatyvus.

Kooperacinis sąjūdis šiuo metu yra tapęs reikšmingu veiksmu visuose civilizatuose kraštuose. Visame pasaulyje, išskyrus Sovietų Sąjungą, priskaitoma apie pusę milijono kooperacinių organizacinių vienetų su apie 100 milijonų narių. Reikšmingas kooperacinis sąjūdis yra JAV, Kanadoje, N. Zelandijoje, Australijoje, Japonijoje ir kitur, o Europoje — Švedijoje, Suomijoje, Norvegijoje, Belgijoje, Olandijoje, Britanijoje, silpnėsni — Prancūzijoje, Italijoje, V. Vokietijoje. Prieš sovietinę okupaciją kooperatyvai buvo paplitę ir Baltijos kraštuose, Čekoslovakijoje, Lenkijoje, Skandinavijoje ir kitur. Vartotojų bendrovės patarnauja pušei visų Britanijos gyventojų. Danijoje apie 90% sviesto ir bekoną pagaminama kooperacinėse pieninėse ir skerdyklose.

Kredito kooperacija

Kreditas plačia prasme yra pasižadėjimas mokėti ateityje pinigais ar daiktais už dabartyje gautus pinigus, daiktus ar patarnavimus. Paprastai žodis "kreditas" vartojamas siauresne prasme ir reiškia tik piniginių mokėjimo pasižadėjimą. Tuo būdu kredite iškeliamas pasitikėjimo momentas.

Kredito kooperatyvai yra institucijos, veikiančios kooperacijos bendrovių pagrindais. Jie vadinami paskolų bei smulkaus kredito draugijomis ar unijomis, liaudies bankais, kooperaciniais kredito bankais, kooperacijos bankais. Jų visų pagrindinis tikslas yra savigalbos būdu tenkinti savo narių smulkaus kredito reikalus.

Kredito kooperacijos sąjūdžio pradžia kildinama iš Vokietijos XIX š. vidurio, kai Fr. W. Raiffeisen ėmė organizuoti paskolų draugijas, suburdamas tam reikalui pačių ūkininkų sutelktinę atsakomybę ir santaupas. Maždaug tuo pačiu laiku Fr. H. Schulze-Delitzsch davė pradžią miestų kredito draugijoms. Iš Vokietijos kooperacinio kredito sąjūdis perėjo į kitus kraštus, ypač į ekonomiška silpnėsnius.

Lietuvoje pirmasis kredito kooperatyvas buvo įsteigtas 1873 m. Nežiūrint carinės valdžios nepalankios pažūros ir tokius kooperatyvus, jie plėtėsi ūkininkų tarpe. Prieš pat I D. karą veikė 207 kredito draugijos su 90.000 narių. Nepriklausomoje Lietuvoje pirmieji kredito kooperatyvai įsteigė 1920 m., nes prieškariniai buvo beveik visi žuvę. Kaip J. Pažemecikas (L.E., XII, p. 42-44, 1958) pažymi, nepriklausomybės nuotaičių paveiktas kraštas spontaniškai metėsi į smulkaus kredito draugijų, kartais liaudies bankais vadinamų, tinklo organizavimą. Daugumas jų buvo finansškai silpni ir nepajėgė tenkinti atsistatėnčios Lietuvos smulkaus kredito paklausą.

Antrajame nepriklausomybės dešimtmetyje kredito kooperatyvų skaičius ėmė mažėti dėl kredito draugijų konsolidacijos ir susijungimo. Atskiri kooperatyvai tada pasidarė gausesniais nariais ir pajėgesniais finansškai. Jų padėti gerino ir nuo 1930 m. pradėtos duoti 3% ilgalaikės paskolos iš valdžios išteklų pagrindiniam kaimo kooperatyvų kapitalui sudaryti.

Kredito kooperatyvų stovį ir turėtą vaidmenį Lietuvos kredito institucijų tarpe rodo 1938 ir 1939 m. vidurkio suvestinė lentelė (milijonais litų):

Aktyvas	
Kasa ir ein. s-tos	6.2
Paskolos	62.2
Korespondentai	1.0
Valstybės popieriai	2.7
Kiln. ir nekiln. turtas	2.2
Kiti aktyvai	6.6
Balansas	80.9
Pasyvas	
Savi kapitalai	14.2
Skolintas pagr. kapit.	1.0
Indėliai	35.8
Skolos	20.9
Įvairūs asmens	1.1
Kiti pasyvai	7.9
Balansas	80.9

Visų kitų komercinių bankų Lietuvoje 1938 ir 1939 m. bendras vidutinis balansas buvo 148.4 milijono litų.

Pagal Lietuvos kooperacijos įstatymą kooperatyvai iš pradžių buvo steigiami registracine tvarka, nes užteko tikslai 5 iniciatorių pranešimo apie kooperatyvo įsteigimą. Vėliau per-

A.A. PRANAS RUDINSKAS, montreališkio "Lito" vedėjas, miręs 1978 m. sausio 11 d.

eita prie koncesinės arba leidiminės steigimo tvarkos. Leidimus duodavo viešojo atsiskaitymo įstaigų bei įmonių inspekcija ir centrinės kooperatyvų sąjungos.

Lietuvos kooperacijos įstatymas numatė, kad visi vidiniai pinigais ar daiktais už dabartyje gautus pinigus, daiktus ar patarnavimus. Paprastai žodis "kreditas" vartojamas siauresne prasme ir reiškia tik piniginių mokėjimo pasižadėjimą. Tuo būdu kredite iškeliamas pasitikėjimo momentas.

Po I D. karo, labai trūkstant prekių, pirmiausia buvo imtos steigti vartotojų bendrovės. Vėliau, po 1922 m., įvedus savo

Bronius Povilaitis

valiutą, buvo koncentruotasi į kredito kooperatyvus ir tik vėliau atėjo pieno perdirbimo bendrovių eilė.

Kredito kooperatyvai Lietuvoje buvo dviejų pagrindinių tipų: 1. žemės ūkio kredito kooperatyvai, vadinami dar smulkaus kredito draugijomis, valstijų taupomosiomis — skolinamosiomis kasomis ir kitais vardais, 2. miesto kredito kooperatyvai, daugiausia žydų liaudies bankai. Klaipėdos krašte veikė apie 40 Raiffeiseno tipo taupmenų skolinamųjų kasų.

Kredito kooperacijos sąjūdis Lietuvoje po I D. karo buvo itin stiprus. Kooperatyvų skaičius 1925 m. siekė 302, per sekančią penkmetį (1930) pasoko ligi 399, o po to ėmė mažėti: 1935 — 369 ir 1939 — 310. Narių skaičius betgi nuolat augo: 1925 — 59,000, 1930 — 97,000, 1935 — 112,000 ir 1939 — 119,000. Indėlių pradžioje turėta mažai (milijonais litų): 1925 — 5, 1930 — 39, 1935 — 30, 1939 — 30, o išduotų paskolų būta 1925 — 17, 1930 — (?), 1935 — 57, 1939 — 61.

Sovietams okupavus Lietuvą 1940 m., kooperacinis sąjūdis palaipsniui buvo likviduotas. Sovietinėje sistemoje ir kolektyviniai ūkiai arba kolchozai, ir amatininkų artelės taip pat yra vadinami kooperatyvais. Jie sudaro gausiausią grupę sovietiniame kooperaciniame sektoriuje. Jie gi buvo steigiami priedarbo bei teroro būdu ir tik taip galėjo išsilaikyti. Steigimo ir tvarkymo būdai kolektyvinių ūkių neleidžia vadinti kooperatyvais, nes nesilaikytą paties pagrindinio principo, būtent, laisvo narių įstojimo ir laisvo iš jo pasitraukimo.

(Bus daugiau)

Jaunimo kongreso žinios

RŪTA-ONA SIŪLYTE

IV PLJK techninė komisija, vadovaujama Vingauda Damiļonaičio, kartu su PLB ir PLJS atstovais posėdyje, kuris įvyko 1978 m. lapkričio mėnesį, paruošė anketas ir perdavė spausuotei. Iš viso bus trijų rūšių anketos: viena — atstovams, antra — kongreso dalyviams, trečia — ekskursantams. Norintieji kongrese dalyvauti iš Kanados prašomi kreiptis į savo Lietuvos Jaunimo Sąjungos valdybą (Rita Paršėtytė, 10 Carabob Court, Apt. 704, Agincourt, Ontario M1T 3N5). Registracijos terminas baigiasi 1979 m. vasario 16 d.

Kartu su registracija reikės prisiųsti penktadalį (ne kaip anksčiau skelbta ketvirtadalį) kongreso arba ekskursijos kainos. Likusi suma turės būti sumokėta iki birželio 15 d.

Atstovui kongresas kainuos 891 DM (vokiškos markės), įskaitant stovyklą su ekskursijomis, bilietus ir atidarymo koncertą bei šokių Londono, kelionę London - Altenberg, dalyvavimą studijų dienose Altenberge, kelionę į Koenigsteina, pragyvenimą ir nakvynę Koenigsteine, bilietus į koncertą ir šokių Frankfurte. Atstovai gaus paramos iš PLB ir PLJS finansų komiteto.

Dalyviams kaina priklausys nuo to, kuriose kongreso dalyse dalyvaus. Dalyvavimas stovykloje su ekskursijomis ir bilietais į atidarymo koncertą bei šokių Londono kainuos 326 DM. Dalyvavimas uždaryme su nakvynę, maistu Koenigsteine, bilietais į jaunų kūrėjų vakarą, uždarymo koncertą ir šokių kainuos 155 DM.

Studijų dienų metu (liepos 19-27) dalyviams ir turistams bus 4 skirtingos ekskursijos po Europą. Po uždarymo Koenigsteine/Frankfurte dar kartą bus galima pasirinkti vieną iš trijų ekskursijų po Europą, šį kartą ir atstovams.

Ekskursijos įvyks, jeigu atsiaras pakankamas skaičius žmonių autobusui užpildyti. Pageidaujami ekskursijai neįvyksiant, pinigai grąžinami, jeigu nepasirenkama antra arba trečia ekskursijos galimybė.

Visa tai yra aiškiai pažymėta registracijos anketose ir prie jų pridėtuose paaiškinimuose.

Užsiregistravusiems ir po

1979 m. kovo 30 d. atsakiusiems tik pusė įmokėjimo bus grąžinama, o po birželio 1 d. atsakiusiems visos įmokėjimas žūsta.

Europos Lietuviškųjų Studijų Savaičių rengėjai praneša, kad 1979 m. studijų savaitę įvyks Belgijoje, Liuvono mieste, liepos 21-27 d.d. Kad būtų galima priimti ir susidomėjusius tautiečius, kurie jaunimo kongreso proga lankysis Europoje, užsakytos dvigubai didesnės patalpos nei įprasta. Kongreso dalyviai ir turistai, norintieji dalyvauti toje studijų savaitėje, taip pat registruojasi per savo krašto Jaunimo Sąjungos valdybą. Studijų savaitę kainuos 350 DM. Kartu su registracija reikės įmokėti 70 DM.

Sporto klubas "Aušra" iš Toronto žada kongreso proga savo lėšomis atvykti į Europą, dalyvauti kongreso parengimuose ir ta proga rungtyniauti su Europos komandomis. Ryšį užmegzti padės IV PLJK rengėjų komitetas.

Numatomos šios ekskursijos: A. Prancūzija - Italija, Šveicarija, Vokietija liepos 19-27 d.d. Kaina — 500 DM (\$300 JAV); B. Prancūzija - Vokietija liepos 19-27 d.d. Kaina — 500 DM (\$300 JAV); C. Belgija - Olandija - Vokietija liepos 19-27 d.d. Kaina — 500 DM (\$300 JAV); D. Belgija - Prancūzija - Šveicarija - Vokietija liepos 19-27 d.d. Kaina 350 DM (\$211 JAV).

Po jaunimo kongreso galima bus pasirinkti vieną iš sekančių kelionių:

E. Vokietija - Austrija - Italija liepos 30 — rugpjūčio 8 d.d. Kaina — 500 DM (\$300 JAV); F. Prancūzija - Šveicarija - Italija - Austrija - Vokietija liepos 30 — rugpjūčio 8 d.d. Kaina 480 DM (\$280 JAV); G. Prancūzija - Šveicarija - Vokietija liepos 30 — rugpjūčio 6 d.d. Kaina — 360 DM (\$214 JAV).

Smulkūs ekskursijų tvarkaraščiai gaunami PL Jaunimo Sąjungos valdybose, parapijose ir kitose institucijose.

I visų ekskursijų kaina įeina: autobusas, nakvynės, pusryčiai vidurinės klasės viešbučiuose ir miestų apžiūrėjimas su vadovais.

Norintieji dalyvauti šiose ekskursijose prašomi registruotis savo krašto L. Jaunimo Sąjungos valdyboje.

Klevelando "Grandinė", dalyvavusi Australijos Lietuvių Dienose, koncertavusi Sydnejuje, Adelaidėje, Melburne, Kanberoje. Ši nuotrauka daryta Klevelando aerodrome prieš išskrendant į Australiją 1978 m. gruodžio 20 J. Garla

Kova dėl Klaipėdos P. Štuopis

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Iš pradžių vokiečiai apstulbo. Tai buvo trumpa tyła prieš aušrą. Atleistieji naciai pareigūnai per teismus gavo kompensacijas arba tarnybas. Krašto gyventojai triukšmavo, Vokietijos spauda ir radijas šauktė šaukė prieš Lietuvos saulėlydį. Visoje Vokietijoje, ypač Rytų Prūsijoje, vyko demonstracijos su šūkiais "Nieder mit Litauen", "Nieder mit der litauischen Gewaltherrschaft", etc. Vokietija skundėsi T. Sąjungai ir konvencijos signatarams, kurie Kaune darė demaršą po demaršą, reikalaujanti grąžinti teisinę statuto tvarką Klaipėdoje.

Vokietija nutraukė importą Lietuvos žemės ūkio gaminių. Tai ypač skaudžiai pajuto Klaipėdos kraštas su dideliu gyvulių ir bulvių pertekliumi (p. 121-136). Reikėjo skubiai ką nors daryti. Teko švelninti padėtį ir trauktis.

Reizgio direktorija, valdžiusi be seimelio, 1934 m. pabaigoje buvo paleista ir sudaryta J. Brūvelaičio direktorija, kuri taipgi valdė be seimelio ir į kurią įėjo ir dr. M. Anysas. Ji ryžosi griežtai laikytis statuto, atšaukti kankuriuos ankstesnius potvarkius, sutvarkyti krašto ūkį ir finansus (atgavo iš Klaipėdos miesto jo pasisavintus 250.000 litų, p. 162-165). Direktoriai lankėsi ilgomis diskusijoms su Lietuvos vyriausybe Kaune (p. 171-218) ir rūpinosi jautriu bedarbių klausimu (p. 222-234). J. Navakas 1935. IV. 4 buvo atleistas. Tai reikė naują sugyvenimo politikos kursą Klaipėdos krašte. Su šiuo atoslūgiu kraštas rimo, bet nyko Lietuvos viltys jį saviškai sutvarkyti ir net išlaikyti savo rankose: jo likimas jau buvo kitų stipresnių veiksmų kontrolėje.

Dar 4 metai su Klaipėda

Lietuva dar nenuleido rankų, tik dabar savo tikslų siekė ne tiek politinėje plotmėje, kiek ekonominėje: įsteigė "Maistas", "Pienocentras", "Lietūkis", "Žemės Bankas", "Lietuvos Ekspertas", akcinę žuvis bendrovę su šaldytuvais ir rūkykla, skerdyklos, spirito varykla. Buvo plečiamas uostas. Vėl prasidėjo ir stiprėjo prekyba su Vokietija. Su visu tuo į Klaipėdą noriai važiuo lietuviai tarnauti ir darbininkai, kur jie gaudavo lengvatų, o "Statybos bendrovė" jiems išistisoms gatvėmis statė mieste ir Smeltėje gražius, patogius namus. Jų ir mažlietuvių vaikams buvo steigiamos gausios privačios mokyklos. Klaipėdos mieste veikė prekybos institutas, pedagoginis institutas, Vytauto D. gimnazija, valstybės teatras, etc. (p. 308-310). Klaipėdoje jau virė platus ir turiningas lietuviškas gyvenimas. Tai vokiečiams nepatiko: jie buvo nusistatę prieš lietuviškas įmones, prieš lietuvių smelkimas ir kraštą ir laukė prijungimo prie Hitlerio Vokietijos.

Kraštas, Vokietijos remiamas, kurtomas ir hipnotizuojamas, viduje jau buvo nacionalistai. Abu paskutiniai seimeliai, triukšmingai išrinkti su šūkiais "Heim ins Reich", "Ein Reich, ein Volk, ein Fuehrer", buvo 80% vokiški. Tą propagandą dr. Anysas aprašo labai plačiai (p. 330-352). Gatvėse rodėsi, ypač panaikinus karo stovį, SS ir SA uniformuoti daliniai. Vokietijos konsulas Klaipėdoje R. von Sauken, lietuviškos kilmės aristokratas, buvo viso to judėjimo ašis. Lietuva ir jos 3 paskutiniai gubernatoriai jau nieko daugiau negalėjo padaryti: "akmuo jau buvo pasileidęs nuo kalno".

Dr. Martyno Anyso atsiminimai

"Žinia trenkė kaip perkūnas"

Politinės atmosferos įtampa augo. Gandai sklido. Tuoj po N. Metų (1939 m.) iš Klaipėdos pradėjo bėgti žydai, vežėsi arba pardavinėjo savo turtus. Tai buvo blogas ženklas. Pagaliau kovo 22 d. Vokietijos ir Lietuvos radijas pranešė, kad tą pačią dieną Klaipėdos kraštas perduodamas Vokietijai. "Ta žinia trenkė kaip perkūnas" (p. 385). Rytą Vokietijos karo lėktuvai perskrido Klaipėdą. Kilo panika, prasidėjo bėgimas. Geležinkelio stotyje — susigrūdimas. Įstaigų evakuacija buvo netvarkinga. Po pietų vokiečių šarvučiai artinosi jau prie Silutės. Kitą dieną šarvuotu laivu "Deutschland" atplaukė į Klaipėdą Hitleris. Jis, stovėdamas automobilyje ir iškėlęs dešinę ranką, lyg senovės romėnų imperatorių, sveikindamasis važiuavo iki teatro aikštės (p. 385-403). "Susirinko ten visi, kurie Klaipėdos krašte ir mieste hitlerizmui simpatizavo, Hitlerio laukė" (p. 392). Prasidėjo suėmimai. Atėjo gestapininkai suimti ir mūsų autorius, bet jis jau buvo Kaune. Jie iškrėtė jo butą ir burbtelėjo: "Der Vogel ist ausgeflogen". Klaipėda buvo jau ne mūsų.

Jokia apžvalga savitraščio rūmuose negali tinkamai aprėpti šių vertingų, plačių dr. M. Anyso atsiminimų. Juos reikia perskaityti. O jie yra įdomūs ir skaitomi lengvai. Jie aprašo, kaip Lietuvai buvo sunku Klaipėdos kraštą valdyti ir lietuvininti. Pabaigoje skaitytojui kyla dar kitas giminingas klausimas: o kaip Lietuvai būtų sekęsi valdyti ir atlietuvininti aplenkintą Vilniaus kraštą šalia šovininės ir imperialistinės Lenkijos?

Dr. jur. Martynas Anysas, KOVA DEL KLAIPĖDOS. Atsiminimai 1927-1939. Spaudai paruošė dr. M. G. Slavenienė, įvadą parašė dr. Juozas Jakštas. Išleido Kultūrai Remti Draugija Čikagoje 1978 m., 426 psl. Kaina — \$10.

Kalgario Lietuvių Draugijos 25 metų sukakties minėjime 1978 m. (įsteigta 1953 m. kovo 28 d.). Apačioje kalba adv. J. Smith-Snieckus. Stoje draugijoje telkiasi daugiausia prieškarinės kartos atstovai bei jų vaikai

1979 metų ekskursijos

VILNIUS, ROMA, DUBROVNIK ir kiti miestai EUROPOJE

Balandžio	26 — gegužės	4	8 dienos
Gegužės	3 — gegužės	11	8 dienos
Gegužės	10 — gegužės	18	8 dienos
Gegužės	24 — birželio	7	2 savaitės
Gegužės	31 — birželio	14	2 savaitės
Birželio	14 — birželio	28	2 savaitės
Birželio	21 — liepos	5	2 savaitės
Liepos	5 — liepos	19	2 savaitės
Liepos	19 — rugpjūčio	2-9	2 arba 3 savaitės
Rugpjūčio	9 — rugpjūčio	23-27	2 arba 3 savaitės
Rugpjūčio	16 — rugpjūčio	30	2 savaitės
Rugsėjo	6 — rugsėjo	20	2 savaitės
Rugsėjo	20 — rugsėjo	28	8 dienos
Spalio	4 — spalio	12	8 dienos
Lapkričio	1 — lapkričio	9	8 dienos

Smulkesnių žinių teirautis:
V. BAČĖNAS tel. 533-3531
ALL SEASONS TRAVEL
1551 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A5

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

MIRĖ PROF. A. KONDROTAS

1978 m. gruodžio 10 d. mirė Lietuvos žemės ūkio akademijos prof. Antanas Kondrotas, eidamas devyniasdešimtuosius savo amžiaus metus. Vėlonis jau 1916 m. buvo baigęs Maskvos žemės ūkio institutą inžinieriaus agronomo specialybe. Lietuvos žemės ūkio akademijoje darbovo nuo pat jos įsteigimo 1924 m. Profesoriaus laipsnį buvo gavęs 1938 m. Akademijoje įsteigė žemės ūkio mašinų kabinetą ir jam vadovavo, atrinkdamas tinkamiausias Lietuvos sąlygas. Pokaryje daugiausia dirbo mechanizacijos katedros vedėju.

PALAIDOJO SAUGUMIETI

1978 m. gruodžio 7 d. po sunkios ligos mirė Alfonsas Randakevičius, sulaukęs 59 metų amžiaus. Nepriklausomoje Lietuvoje vėlonis ištikimai tarnavo Maskvai, dirbdamas kompartijos pogrindyje. II D. karo metais buvo politrūko padėjėju XVI-toje divizijoje, kuri vadinta lietuviška. Augstąją partinę mokyklą Maskvoje A. Randakevičius baigė 1952 m. Ši mokykla jam atvėrė karjeros duris į vilniškį saugumo komitetą, kuris dabar yra žinomas kaip KGB. 1952-59 m. buvo KGB viršininko pavaduotoju ir netgi pačiu viršininku, nuo 1977 m. — teisingumo „ministeriu“. Visa jo karjera buvo susieta su ištikimybe Maskvai, politinėmis varžytėmis tautiečiams Lietuvoje.

SOVIETINĖS PROFSĄJUNGOS

Kauno kompartijos komitete buvo apsvaistytas partiečių vykdomas vadovavimas profsąjungoms. Pranešimą padarė I partinio komiteto sekr. V. Mikučiauskas. „Tiesos“ 1978 m. 268 nr. pasakoja: „Profsąjunginės organizacijos darbu kryptingai vadovauja P. Ziberto šilko kombinato partinis komitetas. Jo posėdžiuose reguliariai svarstoma, kaip profsąjungos rūpintis socialistinio lenktyniavimo, gamybos efektyvumo kėlimo, produkcijos kokybės gerinimo, darbininkų poilsio organizavimo klausimais. ...“ Laisvajame Vakarų pasaulyje unijos kovoja už geresnės darbo sąlygas su augstiesniu atlyginimu, trumpesnę darbo savaitę. Sovietinėms profsąjungoms, esančioms viškoje kompartijų komitetų kontrole, terūpi išnaudoti juos grįstas socialistinis lenktyniavimas, gamybos didinimas. Minėtame pranešime teigiama, kad audėjos N. Jusevičienė, M. Jakelaitienė, R. Maršienė, J. Sučackienė ir A. Tumasienė jau dirba 1984 metų sąskaita.

L. BREŽNEVO KNYGA

Lietuvos žemės ūkio akademijoje buvo suaukta speciali žemės ūkio ir partinių darbuotojų konferencija susipažinti su naujausia L. Brežnevo knyga „Plešiniai“ apie bandymus Kazachstano dirvonus paversti derlinga žeme. Gausūs kalbėtojai liaupstino L. Brežnevo atsiminimus, keldami jų indėlį į lenininio darbo stiliaus vystymą. Komunistinė „Tiesa“ net du numerius paskyrė leidinio ištraukoms. Knygos aptarimas taipgi bus surengtas ir Kauno istorijos muzėjuje, kuris nepriklausomybės metais buvo žinomas kaip Vytauto D. muzėjus. Jame dabar esąs atnaujintas ir praplėstas plėšiniams skirtas skyrius. Mat, juose teko praktikuoti ir Lietuvos jaunimui. Jo darba tuo se dirvonoose atspindi parsižečius Kazachstano komjaunimo centro komiteto atminimo vėlavimas, maskvinio komjaunimo ek gairėlės, ten dirbusių jaunuolių nuotraukos. Šiame muzėjuje skryje planuojama rengti kauniečių jaunųjų susibūrimus, pokalbius su Lietuvos žemdirbiais.

MIESTŲ BIUDŽETA

„Tiesa“ 1978 m. gruodžio 19 d. paskelbė patvirtintus 1979 m. biudžetų pagrindinius Lietuvos miestams. Vilniui numatyta 84.904.800 rb. pajamų ir išlaidų, Kaunui — 60.238.

Du klausimai laikraščio skaitytojui:

1. AR SURASĖTE SAVO TESTAMENTĄ?
2. AR PRISIMINĖTE TESTAMENTE KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ?

V. Vokietijos baltiečiai demonstruoja Bonnoje 1978 m. gruodžio 10 d., protestuodami prieš sovietinę vergiją Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje. Latvių plakate buvo įrašas: „Sovietų sprespaudoje miršta mūsų tautos: estai, latviai, lietuviai“.

Nuotr. A. Viluckis

600 rb., Klaipėdai — 34.567.300 rb., Sliuams — 19.767.200 rb., Panevėžiui — 14.878.800 rb., Kapskui (Marijampolei) — 7.836.100 rb., Alytui — 7.629.000 rb., Druskininkams — 4.365.300 rb., Palangai — 3.885.800 rb., Birštonui — 928.400 rb. ir Neringiui — 787.800 rb. Ilgoką sąrašą lentelėje sudaro 44-rių Lietuvos rajonų biudžetai. Didžiausią 11.046.900 rb. biudžetą turės Kėdainių rajonas, o mažiausią 3.229.800 rb. — Sirvintų.

„KPI TAURĖ-78“

Trylikta kartą Kaune buvo surengtas tradicinis studentų promoginių šokių konkursas, kurio dalyviai varžėsi dėl Kauno Politechnikos Instituto taurės. Dalyvavo 29 šokėjų poros iš Kauno, Vilniaus, Maskvos, Leningrado, Kijevo, Lvovo, Kaliningrado ir Bialgosės. A klasėje P. Amerikos šokių geriausiai atliko KPI liaudies šokių kolektyvo „Viesulas“ atstovai E. Sagatauskaitė ir P. Sangavičius, klasikinius — maskviečiai studentai Olga ir Vladimiras Andriukina. Kitose klasėse taip pat stipriausi buvo kauniečiai: B klasėje — J. Andriūnaitė ir R. Zygas, D. Gudelytė ir G. Aleknavičius, C klasėje — V. Obelenytė ir R. Aleksandravičius. Geriausiais rylio ir polkos atlikėjais vertintojai pripažino N. Konovą ir V. Smirnovą — svečius iš Ivano Frankovsko. Pagrindinį konkursą praradė trečią kartą laimėjo Kauno Politechnikos Instituto „Viesulo“ atstovai.

LAPKRIČIO BALANSAS

Respublikinė automobilių inspekcija prieš Kalėdas paskelbė 1978 m. lapkričio mėnesį nelaimių turėta nesų užregistruotas 542 automobilių nelaimės Lietuvoje, kuriose žuvo 104 žmonės, buvo sužeista 411. 1977 m. lapkričio mėnesį nelaimių turėta 632, bet jose žuvo tik 89 asmenys, sužeisti 495. Skaudžiausia nelaimė 1978 m. lapkričio įvyko Kupiškio rajone, kur girtas ugniagesių mašinos vairuotojas pervažiojo į kalvę kello pusę ir susidūrė su „Zaporožėcu“. Lengvasis automobilis užsidėgė, žuvo visi penki jo keleiviai iš bendro 542 nelaimių skaičiaus net 114 atvejai kalti buvo girti vairuotojai, 62 atvejais — girti pėstieji.

RAUDONŲJŲ SUKAKTIS

Propagandistų ilgai garbinta sovietinė Lietuvos paskelbimo ir kompartijos įsteigimo šešiasdešimtmečio sukaktis buvo paminėta 1978 m. gruodžio 15 d. jungtinių kompartijos centro komiteto ir augščiausios tarybos posėdžiu Vilniaus sporto rūmuose. Pirmausia į garbės preidiumą buvo išrinktas sovietų kompartijos politbiuras su L. Brežnevu priešakyje, nors nė vienas jų nesiteikė atvykti Vilniui. Pagrindinį žodį tarė I sekr. P. Griškevičius, o po jo prabilo ir kiti kalbėtojai. Buvo priimtas laiškas Sovietų Sąjungos kompartijos centro komitetui, augščiausiojo sovieto prezidentui ir ministerių tarybai, žadantis vergišką Maskvoj nustatytų planų vykdymą, ištikimybę sovietų kompartijai bei jos vadams. Posėdis užbaigtas trijų dalių koncertu — „Revolucija“, „Priesaika“ ir „Sventė“. Pirmojoje dalyje skambėjo jungtinio choro su simfoniniu orkestru atlikta V. Laušo daina „Revolucijos varpai“, revoliuciją garbinantys eilėraščiai. „Priesaika“ propagavo liaudies ištikimybę Sovietų Sąjungai bei jos kompartijai. Trečiąją dalį sudarė A. Bražinsko ir J. Lingio vokalinė-choeografinė suita „Sventė“, atliekama „Lietuvos“ ansamblio. Koncerte taipgi dalyvavo rusė sol. A. Strelčenko su instrumentiniu maskviečių ansambliu, Vilniaus operos solistai N. Ambrazaitė ir V. Noreika. Ekranu buvo rodomi Maskvos valzdai, maskvinės ir vilniškės kompartijų suvažiavimų fragmentai. Posėdis užbaigtas A. Raudonikio daina „Tarybų Lietuvai“.

V. Kst.

Maloniai kviečiame visus atsilankyti į TRADICINĮ ZUIKIŲ BALTŲ

- * Meninę programą atliks Toronto lietuvių vyrų choras vadovaujamas sol. V. Verikiaičio
- * Linksmoji ir šokių dalis, grojant „Rococzy“ orkestru * Pradžia — 18.30 valandą
- * Meninė dalis — 20 v.

* Įėjimas — \$4.00, studentams ir pensininkams — \$3.00

HAMILTONO LIETUVIŲ ŽOKLAUTOJŲ IR MEDZIOTOJŲ KLUBO „GIEDRAITIS“ VALDYBA

Radio programos „Lietuvos Aidai“ komitetas St. Petersburg, Floridoje. Iš kairės: programos vedėja K. Brazdžionytė, K. Kleiva, dr. B. Zebienė; stovi: P. Pocius, dr. K. Bobelis, A. Vilutis.

HAMILTON

PENSININKŲ VAKARONĖ. Sausio 19, penktadienį, Daugialukšturiame Centre, 35 Catharines St. S., įvyks lietuvių pensininkų vakaronė. Bus bufetas, baras, muzika ir meninė programėlė. Įėjimas nemokamas. Kviečiame dalyvauti ir nepensininkus. Pradžia — 4 v. p.

HL Pensininkų Klubu valdyba

SVENČIŲ METU iš Floridos lankėsi buvusi hamiltonietė D. Balsienė. Ji rudenį pardavė savo namus Hamiltone ir su sūnumi persikėlė gyventi į St. Petersburgą, kur įsigijo namus.

GROZIO SALONO „OLYMPIA“ sav. J. Norkus nupirko namą miesto centre, King - John gatvių kampe, ir ten perkėlė saloną į didesnę ir modernias patalpas.

J. KRAUCIŪNAI IR RAKŠČIAI. Ilaimeję Kanados loterijoje vieną milijoną dolerių, nupirko Floridoje motelį už \$800.000. K. B.

„AUKURO“ POBŪVIS. 1979 m. sausio 6 d. Daugialukšturiame Centre įvyko „Aukuro“ narių ir bičiulių pobūvis - vakarienė. Suvieštieji svečiai, kurių buvo apie pusšimtis.

Calgary, Alberta

NAUJU METŲ SUTIKIMĄ surengė KL Bendruomenės apylinkės valdyba Rosedale Comm. salėje. Pirm. A. Sukys visus atvykusius pasveikino ir padėkojo šeiminiškėms už pagamintus valgius. Visiems dalyviams buvo išdalintos pasipuošimų kepurės, pripildytos gėrimų stiklai N. Metų sutikimui. Senieji metai buvo palaidoti šokiais, muzika, lietuviškų dainų melodijomis, pašnekėsiais apie pramogas, tėvynę, jaunimą ir kasdieninius įvykius. N. Metų pasizadėjimai remti liet. organizacijas, sekti laikraščiu vedamąsias mintis, remti kiti darbus, prisidėti pinigine auka gal nebuvo visų pergyventi, bet pasirodymas savųjų tarpe sustiprina silpnėjančius ryšius su gimtąja žeme.

N. Metų sutikime dalyvavo svečiai iš toli atvykę — Julijos Vyšniauskienės tėtis ir Vl. Tarvydo brolis. Svečių atsilankymas priminė Kalgario lietuviams, kad visus lietuvius jungia ne vien giminytė, bet ir bendra gimtinė — Lietuvos žemė. Kor.

Thunder Bay, Ont.

A. a. JONAS MISEVIČIUS, 56 m., mirė 1978 m. gruodžio 18 d. Sv. Juozapo ligoninėje. Į laidojimų namus Sergeant Funeral Home atsiųskintu su vėloniu susirinko ne tik lietuviai, bet ir daug kitataučių. Esant atdaram karstui, ant vėlonies krūtinės matėsi prisegtos rūtų šakelės su medaliu. Tai rodė vėlonies lietuviškumą, nuoširdumą ir duosumą. Jis daug prisidėjo aukomis ir darbu staant lietuvių koplytstulpį tarptautiniame sode (International Friendship Garden).

Gedulo pamaldos buvo atlaikytos Sv. Andriejaus šventovėje. Palaikytas Sv. Andriejaus kapinėse, kur ilsisi ir kiti lietuviai — Kanados miškų darbininkai.

Po laidojimų susirinkome p. Bružienės namuose dar kartą prisiminėti šio tauraus lietuvi. Lūdi jo visa mūsų bendruomenė, ypač artimas jo draugas Povilas Liutkus ir artimieji Lietuvoje. Iš vietinių lietuvių suaukų pinigų buvo užprašytos kelerios Mišios ir nupirktą gėlių. Išsėkis ramybėje!

H. Paškevičius

sausio 27, šeštadienį, Hamiltono Jaunimo Centro salėje

- * Įvairūs gėrimai
- * Šilta zuikiena, briediena, stirniena
- * Staliukų loterija
- * Taurių įteikimas geriausiems šauliams ir žvejams

St. Petersburg, Fla.

PIRMA LIETUVIŠKĄ RADIO PROGRAMA šios vietovės tautiečiai išgirdo 1978 m. gruodžio 16 d. Ją pradėjo Kazė Brazdžionytė, čikagišės programos „Lietuvos aidai“ vedėja, dirbanti šioje srityje jau treji metai.

Organizuojant lietuvišką programą St. Petersburg, 1978 m. lapkričio 25 d. Lietuvių Klube buvo sukvietas organizacijų atstovų posėdis. Dalyvavo: J. Kalpokas — jūros šaulių kuopos, A. Miliauskienė — šaulių (Kalantos) kuopos, A. Paleckis — Lietuvos vyčių, K. Kleiva — Katalikų Susiv. kuopos, A. Rūkstėlė — ALTOs skyriaus, J. Valauskas — BALFO skyriaus, P. Pocius — žuvautojų klubo, F. Rėklaitis — SLA. Buvo kviestos ir kitos organizacijos, bet jos neatsiuntė atstovų. Galima ir dabar įstoti į šį „LA“ radio komitetą, kuris dabar susideda iš šių atstovų: K. Kleivos, dr. K. Bobelio, dr. B. Zebienės, A. Vilučio, P. Pociaus ir Kazės Brazdžionytės. Kiti įtraukiami į veiklą kaip direktoriai, bet dar trys atstovai gali būti komitete.

Pirmoji „LA“ programa pradėta tautine giesme „Lietuviai esame mes gimę“, vedėjos žodžiu, pirmas pranešimai ir sveikinimai. Komiteto pirm. K. Kleiva nusakė šios programos tvarkymo eigą, prel. J. Balkūnas linkėjo, kad lietuvišybė ugnelė, skleidžiama oro bangomis, niekad neužgestų, dr. K. Bobelis ragino klausytojus jungtis į bendrą darbą ir išlaikyti „LA“ programą. Vėliau ėjo sveikinimai ir rėmėjų pranešimai, muzika. Klausytojai gali pareikšti laiškas, ko jie programose norėtų. Vedėja ir komitetas stengsis patenkinti.

Nuo sausio 6 d. programa transliuojama 5.30 v.v. 1110 AM banga iš WTIS stoties St. Petersburg. Kiekvieno laidoj bus vis kas nors naujo.

P. E-tis

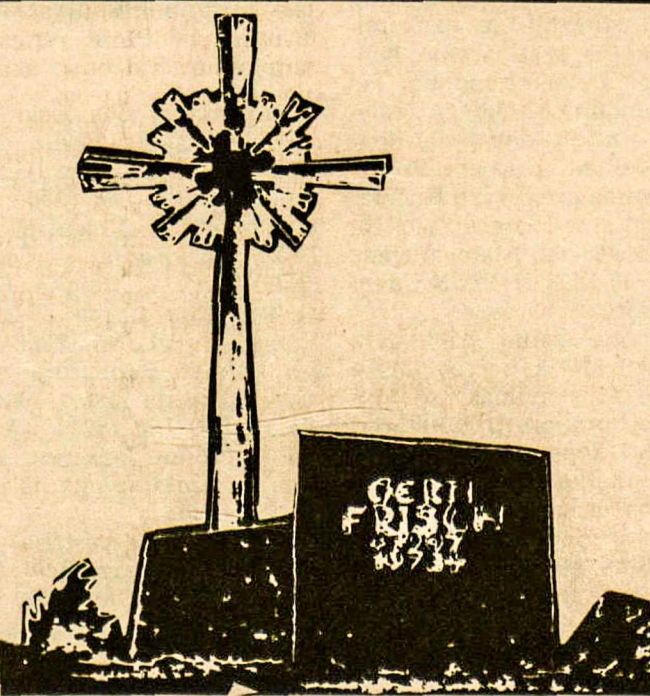
Bal. Brazdžionis

Mirties angelui peranksti pašaukus amžinam poilsui mylimą mūsų giminaitę

Janiną Vaišnorienę-Dumčiūtę, likusius — vyrą BALĮ, dukrą IRENĄ su vyru, sūnų ALGĮ bei kitus artimuosius giliai užjaučiame skausmo valandose ir kartu liūdime —

J. K. D. Dervaičiai
E. L. Dervaičiai

O. J. G. Kudžmai
O. Stankaitienė su šeima
Paterson, N.J., USA

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavyuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas
830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

TALKA

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgas savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gynybė ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patašavimas.

Kapitalas — virš \$12.000.000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santaukas 9%
term. depozitus 1 m. 10%
term. depozitus 3 m. 9%
pensijų fondas 9%*

IMAME UŽ:
asmenines paskolas 11%
nėkiln. turto pask. 11%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJOS suvažiavime Čikagoje buvo išrinkta nauja šios organizacijos valdyba, kurios didžiąją dalį sudaro detroitiečiai. Pareigomis pasiskirstyta Detroito įvyksiuose posėdyje: pirm. prof. J. Pikūnas, vicepirmininkai dr. A. Damušis ir R. Boris, sekr. informacija J. Urbonas, protokolų sekr. M. Bajorūnienė, izd. V. Veselka, izdo globėjai M. Vale ir S. Lišauskas, jaunimo vadovai S. Kuprys ir R. Olšauskaitė. Vienbalsiai nutarta prašyti Lietuvių Kunigų Vienybės federacijos dvasios vadu paskirti kun. V. Krisciūnevičių. Naujoji valdyba savo pareigas iš senosios oficialiai perėmė sausio 6 d.

PREL. PR. M. JURAS, ALKOS įsteigėjas, prieš Kalėdas susirgo ir buvo paguldytas Day Kimbal ligoninėje, Putname, Conn. Ligonis prašo pranešti, kad dėl ligos daug kam nesuskubo pasiūsti kalėdinių sveikinių.

BALZEKO LIETUVIŲ KULTŲROS MUZEJŲ moterų vienetas kasmet skiria \$500 stipendiją lietuvių, studijuojančių dailę ar muziką, atsižvelgdamas į pagalbos reikalingumą ir studenčių gabumus. 1979 m. stipendijai prašymų bus laukiama iki kovo 15 d. Kandidatams gali būti studentės ar abiturientės, pasirenkančios studijas kurioje nors meno srityje. Smulkesnės informacijos ir anketiniai prašymų lapai gaunami šiuo adresu: Balzeko Lietuvių Kultūros Muzėjus, 4012 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632, USA. Tel. 312-847-2441.

VYTAUTAS R. PLUKAS, gyvenantis Kalifornijoje, Santa Monica mieste, yra „Security Pacific“ banko istorikas, universitetą baigęs Šveicarijoje, studijas gilinęs Toronto ir Los Angeles (Kalifornijos) universitetuose. Per pastaruosius trejus metus jis skaltė apie 300 paskaitų Kalifornijos istorijos temomis. Neseniai V. R. Plukas ketverių metų kadencijai buvo išrinktas į Santa Monica miesto istorinių paminklų apsaugos komisiją.

JURNALISTIKOS STUDIJAS Arizonos universitete, Tempe mieste, su pagyrimu baigė čikagietis Nora Koryna Burbaitė. Spaudoje ji pradėjo reikštis, lankydama Lyons Township gimnaziją La Grange, Ill. Naujoji žurnalistė taipgi yra lankiusi Iltuanistinė Dariaus ir Girėno mokyklą, baigusią augštesniąją Iltuanistinę mokyklą Jaunimo Centre.

Argentina

JURGIS GILVYDIS, gyvenantis Buenos Aires mieste, jau 45 metai kuria dokumentinius filmus. Šios suakties proga Aušros Vartų parapijos salėje jis parodė dalį savo sukaupto dokumentinio lobio. Susirinko apie 100 tautiečių, kuriems buvo įdomu prisiminti prieš daugelį metų nufilmuotus vaizdus. Jie buvo papildyti brolių Motų, prof. dr. J. Stuko filmais. Sveikinimo ir padėkos žodį J. Gilvydžiui tarė: Argentinos Lietuvių Centro ir ALOS Tarybos vardu — J. Mičiūnas, Senelių Židinio — V. Grigaitis, Sv. Cecilijos choro — P. Gudelevičius, „Laiko“ — O. Kairėlienė, „Argentinos Lietuvių Balso“ — Pr. Ozinskas.

SUSIVENIJIMAS LIETUVIŲ ARGENTINOJE Buenos Aires mieste surengė tradicinius metinius pietus surengė pensininkams. Senuosius tautiečius aptarnavo SLA jaunimas, vadovaujamas pirm. R. Staliarionės. Pietų dalyviams buvo paskirstytos SLA veikėjų ir bičiulių suaukotos dovanos. Argentinos lietuvių organizacijos turi gražią tradiciją bent kartą į metus prisiminti ir pagerbti pensijon išėjusius savo narius.

Australija

SYDNEJAUS LIETUVIŲ savaitgalio mokykla mokslo metus užbaigė 1978 m. gruodžio 3 d. Mišiomis Lidcombe šventovėje ir specialiu pobūviu šios parapijos salėje. Mokiniai suvaidino „Daržovių gegužinę“ ir „Eglė žalčių karalienė“, įpindami tautinių šokių, dainų bei deklamacijų. Mokyklą, vadovaujamą J. Lašaitienės, globojamą kapeliono kun. P. Butkaus, baigė: V. Braželytė, Marina Cox, J. Bučinskaitė, J. Bučinskas, G. Ladyga, R. Lašaitytė, L. Stasiūnaitytė, L. Sarkauskaitė, A. Šumskas, R. Strutis, A. Strutis ir E. Zukauskaitė. Pažymėjimus jiems įteikė tėvų komiteto ir ALB Sydnejaus apylinkės valdybos atstovai. Didžioji absolverčių dalis mokėsi žada tęsti lituanistinuosiuose kursuose. Vaisės mokiniams, mokyklų darbuotojams ir kvietiniams svečiams surengė tėvų komitetas. Jose dalyvavo ir ALB krašto valdybos pirm. prof. A. Kabaila.

VILNIAUS UNIVERSITETO 400 metų sukaktis Melburno Lietuvių Namuose bus paminėta gegužės 6 d. Inicijavusio ešmės ALB Melburno apylinkės valdyba su pirm. A. Pocium. Šiame minėjime dalyvaus tik lietuviai. Programą sutiko paruošti A. Šimkus ir J. Valčiulytė. Antrojoje metų pusėje Vilniaus universiteto sukaktis bus paminėta Melburno universitete. Šį minėjimą Australijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos vardu organizuoja A. Milvydas. Ilustruotą brošiūrą apie Vilniaus universitetą redaguoja A. Zubras. Finansinę paramą jai išleisti pažadėjo Australijos Lietuvių Fondas. Tikimasi, kad su-

kaktis taipgi bus paminėta Sydnejaus ir Adelaidės lietuvių kolonijose.

SYDNEJAUS LIETUVIŲ KLUBE lietuvių šachmatininkai kasmet surengia atvira šachmatų turnyrą. Pernykštis buvo užbaigtas gruodžio 6 d., dalyvaujant apie 50 šachmatininkų. Jų eilėse buvo buvęs Egipto šachmatų meistris ir keli NSW valstijos pasižymėję šachmatininkai. Pirmą vietą šį sykį laimėjo lietuvis V. Paštašius, kuriam buvo įteikta puošni V. Mikėno vardo taurė ir \$250 premija.

Britanija

„GINTARO“ VARDU 1978 m. gruodžio 10 d. Nottinghamo buvo pakrikštytas N. Vainoriūtės vadovaujamas moterų choras, šiuo metu turintis tik branduolį. Tikimasi, kad į „Gintarą“ įsijungs daugiau moterų bei merginų. Tokį linkėjimą pareiškė krikštatale K. Bivainis ir E. Vainoriūnė. Naujajį „Gintarą“ sveikino: D. Britanijos Lietuvių Sąjungos skyriaus pirm. K. Bivainis, moterų draugijos pirm. E. Ciganienė, sol. V. Gasparienė, T. Bakaitienė ir viešnia iš Skotijos J. Sarafinaite.

Italija

ZMOGAUS TEISIŲ DEKLARACIJOS trisdešimtmečio proga specialų raštą Jungtinėms Tautoms pasuntė Lietuvos diplomatas šefas Stasys Lozoraitis, primindamas visišką įvykių teisių paneigimą sovietų okupuotoje Lietuvoje. Okupacinėje santvarkoje Lietuva neturi minties, sąžinės, politinių įsitikinimų, spaudos laisvės. S. Lozoraitis reiškia viltį, kad ateltyje Jungtinės Tautos sugebės priversti savo narius laikytis žmogaus teisių deklaracijos nuostatų ir atitaisyti tarptautinius nusikaltimus, kurių ryškus pavyzdys yra sovietinė Lietuvos okupacija.

Švedija

A. a. OSKARAS URBONAS, buvęs Lietuvos kariuomenės pulkininkas ir karo istorikas, 1978 m. lapkričio 6 d. mirė Stockholme, sulaukęs 86 metų amžiaus. Vėlonis 1914 m. baigė artilerijos mokyklą Petrapilyje, I D. karo dalyvavo Rusijos pusėje kaip baterijos vadas. Buvo apdovanotas beveik visais kariniais Rusijos ordinais. Revoliucijos metu buvo suimtas bolševikų, bet išlaisvintas kareivų rinktinės. Buvo įsijungęs į Denikino ir Vrangelio armiją. Lietuvon grįžo 1921 m. Karinė tarnyba ėia pradėjo artilerijoje, vadovaudamas IV artilerijos pulkui, vėliau — III pėstininkų divizijai. Jo pastangomis buvo įsteigtas Gaiziūnų poligonas. Atėjant lemtingai 1944 m. vasarai, gen. P. Plechavičius pasirinko plk. O. Urboną Vietinės Rinktinės štabo viršininku. Gindamas jos savarankiskumą, plk. O. Urbonas su kitais štabo karininkais buvo suimtas, kalintas Salaspilio stovykloje. Rygos kareivinė ir garsiajame Stutthofe. Pokaryje apsigyveno Švedijoje, iki pensijos dirbo Stockholmo kariuomenės muzėjuje. Radęs Lietuvą liečiančios medžiagos jo archyvuose, paskelbė keletą studijų „Kario“ žurnale, bendradarbiavo Lietuvių Enciklopedijoje.

Vokietija

ZMOGAUS TEISIŲ DEMONSTRACIJOJE Bonnoje 1978 m. gruodžio 10 d. Tomas Venclova susipažino nedidele dalimi Vasario 16 gimnazijos mokinių, o su visais susitikto gruodžio 14 d., atvykęs į Romuvą. Savo pranešime svečias pabrėžė esąs Lietuvos Helsinkio grupės narys, ragino organizuoti pagalbą V. Petkui ir B. Gajauskui. T. Venclova taipgi palietė ir Vasario 16 gimnazijos mokinių dalyvavimą „Teviškės“ draugijos ekskursijoje. Esą lankytis tėvynėje reikia, tačiau apsilankymas su „Teviškės“ draugijos pagalba yra blogiausias būdas. Ekskursantai turi neužmiršti, kad važiuoja į labai suvaržytą šalį. Patarė vengti pareiškių „Gimtajam Kraštui“, nes jie suredaguojami komunistų nuožūra. Tokius iškraipytus pareiškimus ekskursantai turėtų grįžti atitaisyti. T. Venclova sakėsi labai norįs susitikti su 5 metų amžiaus dukrele, žmona ir motina, bet nesitikįs gauti leidimo, nes pilietybė iš jo esanti atimta. Užsiminė ir apie Lietuvos Rašytojų Draugijos pirm. V. Bubnį, kuris partizanų vadina banditais, nes kitaip rašyti apie juos neleidžiama. Dabartiniai rašytojai Lietuvoje negali rašyti to, ką galvoja ir jaučia.

TA PACIĄ DIENĄ MOKINIAI turėjo kūčias, kuriose dalyvavo ir T. Venclova. Egultės žvakutes uždegė kuratorijos valdybos pirm. kun. A. Bernatonis, gimnazijos direktorius V. Natkevičius ir mokinių komiteto pirm. B. Federavičius.

Kreivos idėjos "Mindaugė"

Idealai ir idealistai Justino Marcinkevičiaus dramoje

ANATOLIJUS KAIRYS

1978 m. "Vagos" leidykla Vilniuje išleido Justino Marcinkevičiaus istorinių dramų trilogiją: "Mindaugas, Mažvydas, Katedra". Pirmoji drama vaizduoja Lietuvos valstybės užuomazgą pirmoje XIII š. pusėje, antroji — lietuviškos raštijos pradžią XIV š. viduryje, trečioji — tautos kūrybinės sąmonės atbudimą XVIII š. pabaigoje.

Apie "Mindaugą" ir "Katedrą", anksčiau išėjusius atskirais leidiniais, buvo išsamiai rašyta. Pažymėtinas teatrališkas, dramatinis įtampa, stipri struktūra, sodri kalba ir scenos technika — tai vis gerosios veiklų savybės. Pavergtos Lietuvos ir kairurie išėjusios kritikai šiuos veikalus priėmė su atviru džiaugsmu, skirdami jiems išskirtiną vietą teatre ir literatūroje. Ir čia rašas pilnai sutinka, kad trilogija iš tikro meistriškai parašyta.

Betgi trilogijoje yra visa eilė klausimų, kurie iki šiol nebuvo paliesti, gal net sąmoningai nutylėti, būtent, idealai ir jų vykdytojai marksisto J. Marcinkevičiaus tarnyboje. Ar tie idealai iš tikro yra mūsų tautos idealai, ar tik autoriaus, įsodinti į istorinius rūmus? Ar tai tikrai meniškos pastangos perkainoti mūsų kultūrinės vertybės, pritaikyti marksistines spalvas lietuviškam drabužiui, pastangos, neturinčios nieko bendro nei su istorija, nei tautine sąmone, nei su tais "istoriniais asmenimis", kurių vardu kalba autorius Justinas Marcinkevičius, Lietuvos komunistų partijos narys nuo 27 savo amžiaus metų? Šiais klausimais čia ir pasisakoma.

Kiekvienas kūrinytis turi dvi atpažinimo puses — išorę ir vidų. Pvz. žmogaus atveju — svarbu išorę, bet daug svarbiau vidus. Esminis dalykas — ne jo uniforma, bet idėjinis angažamentas. Idėja — svarbiausia. Ne dirva ir jos paruošimas, o grūdai — kas sėjama, kas auginama, kokiu maistu maitinamas skaitytojas ir žiūrovas. Kitaip tariant, ne kalba, ne stilius, ne forma ir ne vaidinimo technika, o mintis! Idėja ir idealas! Tadgi nurenkime gražų J. Marcinkevičiaus veiklų drabužių ir pažiūrėkime, kas yra jo viduje.

Autorius valia kurti pagal savo įsitikinimus ir pasaulėžiūrą, o skaitytojai valia priimti pagal savo skonį ir pažiūras. Tai beveik aksioma. Tačiau šiuo atveju mes turime prieš akis istorinius veikalus. Tai reiškia, kad liečiama nebe fiktyvi praeitis. Kai imami faktai iš istorijos, žinomi istorijos asmenys, kurie dažnai eina pavyzdžiais priau-gančioms kartoms, kai analizuojami žinomi istorijos laikotarpiai, — tada visai tikslu ir net privaloma žvelgti rimčiau, ar kūrėjas nemelavo atkurdamas anuos laikus ir žmones. Tauta iš knygų mokosi, iš rašto, save atpažįsta iš praeities darbų.

Pagrindiniams trilogijos veikėjams yra būdingos trys idėjinės žymės: 1. visų idealas yra Lietuva, 2. visi siekdami savo idealo pralaimi, 3. visi jie yra bedieviai arba, šios dienos terminu, marksistai.

Tik Lietuvos idealas yra tikras. Už Lietuvą su Dievu ar už Lietuvą be Dievo — individualius pasirinkimus, tuo tarpu nekelias problemas. Tačiau, kad visi trilogijos veikėjai pralaimi ir kad visi buvo bedieviai — netiesa.

Mindaugas nepralaimėjo. Jis siekė suvienyti Lietuvos ir pasiekė — ji liko suvienyta amžiams, tegu ir nevieninga. Jis siekė karūnos ir pasiekė; žūdamas karūnos neprarado — ji ir dabar tebėra ant jo galvos vientelė. Juo labiau Mindaugas nebuvo bedievis, o politikas praktikas, gerai supratus ano meto politines machinacijas ir jas pritaikęs savo tikslams. Jis niekada neatsisakė Dievo. J. Marcinkevičiaus peršama marksistinė prasmė.

Martynas Mažvydas, kurio gyvenimo idealas buvo ir liko "krikščioniškoji tiesa", irgi nepralaimėjo. Ir katekizma parašė ne kalbos reikalams, o krikščionybės skelbimui. Jam mirus, lietuviškas raštas nežuvo, priešingai, davė žymiai geresnius rezultatus, negu J. Marcinkevičiaus rodo Mažvydai skirtoje dramoje.

"Katedroje" Stuoka ir vysk. Masalskis, nežiūrint abiejų nelaimingo likimo, nepralaimėjo nei dvasiškai, nei materiališkai

— abu pasistatė po "katedrą", kurios ir dabar jų vardus tebegarsina. Stuoka įprasmino save ir savo talentą įvairiais architektūriniais darbais ar projektais. Niekas jam netrukdyt būti geru menininku, geru vysk. Masalskio draugu ir žmogumi.

Tokiais pačiais žodžiais galima apibūdinti ir vysk. Ig. Masalski — nepralaimėjo, ko siekė — pasiekė, ką statė — pastatė, savo pareigas atliko gerai.

Be n d r a s įspūdis susidaro toks: kiek šios dramos kalbiškai ir techniškai teisingos, tiek idėjiškai klaidingos. Todėl jos neatstovauja nei mūsų istorijai, nei tautinei sąmonei, nei tautiniam menui.

* * *

Be jau minėtų bendrų žymių, pagrindiniai trilogijos herojai pažymėti dar, sakykime, "juodais taškais kaktoje", nors tie "juodi taškai" neturi mažiausio istorinio pagrindo tokiais būti. Visi trys — Mindaugas, Mažvydas ir vysk. Masalskis turi po nelegalų vaiką. Tik vienas Mindaugas veda suviliotą savo padėjęjo žmoną, jos vyrui nusiūdzius, gi abu dvasiškai jas meta — Mažvydas išbėga į Prūsiją, o Masalskis savo kambarinę uždaro į vienuolyną. Atrodo, J. Marcinkevičius, lyg sakyktų: "Žiūrėkite, žmonės, kokie jūsų kunigai ir vyskupai!" (Apie tai vėliau).

J. Marcinkevičius aiškiai palengvino savo darbą, neduodamas Mindaugui jam lygus charakterio. Be intrigos nėra įtikinančios dramos. Kova ten kilni ir garbinga, kur protagonistas ir antagonistas maždaug lygūs. Ir Mortai iš kello ar nepakestų gėdos, o todėl, kad persipinas Mindaugui atkeršyti. Viskas išsprendžiama lengvai ir pigiai — priešai patys iš kelio pasitraukia, nereikia nei galvoti, nei kovoti, nei kentėti. Istorija betgi byloja visai ką kita.

* * *

Sioje vietoje norėčiau iškelti klausimą, kuris įkyriai ardo mano ramybę, o atsakymo nerandu, būtent, istorijos "istoriškumas" meno kūrinys. Kaip toli kūrėjas, rašytojas ar dailininkas gali eiti keisdamas ar klas-todamas istorinius faktus savo naudai, savo tezei įrodyti? Žinome, kad meno kūrinys nėra istorijos vadovėlis, tačiau ar gali menininkas istorinei asmenybei priskirti tai, ko jis nepadarė, atimti tai, ką padarė, jo vardu kalbėti taip, kaip anas nekalbėjo, duoti jam spalvas, kurių jis nepažino ar nemėgo? Pvz. ar galima būtų rimtoje dramoje (ar romane) teigti, kad Justinas Marcinkevičius, gimęs 1930 m., pasirašė Lietuvos nepriklausomybės aktą? Tūlas atsakys, kad tai nesąmonė, nes 1918 metais J. Marcinkevičius dar nebuvo gimęs.

Tokia pat nesąmonė yra "Mindaugė": kunigaikštis Daumantas dar nebuvo gimęs, kai buvo pasirašyta taikos sutartis tarp Volynės vadovų ir Lietuvos kunigaikščių 1219 m. O jei jis nebuvo gimęs, tai negalėjo pasirašyti dalyvauti, negalėjo iš jo grįžti, negalėjo užsukti į Vismantą pilį ir iš viso negalėjo dalyvauti pirmoje šios dramos dalyje, kuri baigiasi Vismanto mirtimi, taigi apie 1225 m.

(Bus daugiau)

Atsiųsta paminėti

Stasys Santvaras, RUBAJATAI. Septintoji lyrykos knyga. Išleido Juozas Kapočius. Viršelį ir iliustracijas — Vytauto K. Jonyno, knygos apdaila — Kazio Simanavičiaus. Atspausdinta 1000 egz. Lietuvių Enciklopedijos spaustuvelyje (395 V. Broadway, So. Boston, MA 02127). Bostonas 1978 m., 183 psl. Kaina — \$7.50.

I LAISVE nr. 73 (110), 1978 m. rugsėjis. Politinis lietuvių žurnalas, leidžiamas Lietuvių Fronto Bičiulių, redaguojamas Juozo Kojelio, 747 23rd St., Santa Monica, CA 90402, USA.

VARPAS 1977 m. 15 nr. Leidėjas — Varpininkų Filisterių Draugija, redaktorius — Antanas Kučys. Šiame leidinyje yra daug aktualių straipsnių politiniams ir kultūriniais klausimais. Pažymėtini atsakymai į redaktoriaus klausimus disidentų — Kęstučio Jokubyno, Aleksandro Štromo, Tomo Venclovos, Vladislavo Ziliaus.

METMENYS (36) 1978 m. kūryba ir analizė. K. Ostrauskas rašo apie Krėvę, A. Kašubienę — apie A. Elskaus vitražus, A. J. Greimas — apie Aušrinę ir Laimą, R. Silbajoris — apie Greimą ir Maupassant, V. Kertienę — apie A. J. Greimo semantika. Gausus apžvalgos ir kritikos skyrius. Redaktoriaus — Vytautas Kavolis, Dickinson College, Carlisle, Pennsylvania, USA.

A.a. dail. JUOZAS PAUTIENIUS, miręs Čikagoje 1978 m. gruodžio 17 d. Nuotraukoje — jo paties sukurtas autoportretas

Jūrininko šuolis laisvėn

Simo Kudirkos pergyvenimai knygoje "For Those Still at Sea"

Praeityje daugiausia tik rašytojai reikė socialinį ir politinį kriticismą. Dabar Vakarų pasaulyje tuo pradeda užsiimti įvairūs specialistai — nuo istorijos iki psichologijos ir sociologijos tyrinėtojų. Kadangi sovietų orbitos valstybės yra valdomos vienos partijos diktatūros, betkokia socialinė ar politinė kritika atliekama daugiausia rašytojų tos partijos priežiūroje.

Kai Chruščiovas kritikavo Stalino asmens garbinimą, laikė naudingų dalykų spausdinti Aleksandro Solženico knyga "Viena diena Ivano Denisovičiaus gyvenime". Tačiau, laikui bėgant, ir ši knyga buvo uždrausta. Ji per daug ryškiai atskleidė ištemtųjų gyvenimą Sibire. Jei kas nors bandytų nagrinėti politinę sovietų sistemą ir suabejotų ją, klausdamas "ar Sovietų Sąjunga išgyvens iki 1984" (kaip Andriejus Amalrikas klausė), būtų pašalintas iš universiteto, kaip ir šio klausimo autorius. Norint suprasti rusų praeitį ir dabartines sąlygas, neužtenka sistematiškai analitiškų studijų — reikia skaityti knygas kaip "Dr. Živago".

Bet ar lietuviams būtina skaityti tuos pusiau filosofinius romanus, norint pažinti dabartinę mūsų tautos būklę? Ne dabar, kai lietuviai autoriai yra parašę tiesiogiai Lietuvą liečiančių knygų. Jurgis Gliudava yra parašęs dramą apie Simą Kudirką, o Algis Rukšėnas — istorinio pobūdžio veikalą ta pačia tema. Pastarasis surinko faktus moksliniu būdu, būtent, apklausinėjo "Vigilant" laivo jūrininkus ir JAV vyriausybės pareigūnus. Tai buvo akademinio pobūdžio darbas. Kai A. Rukšėnas buvo paklaustas, kaip jisai sugebėjo sutelkti tiek daug medžiagos ir ar turėjo daug sunkumų, atsakė, kad dauguma vyriausybės pareigūnų davė pareiškimus mielu noru, norėdami įrodyti savo nekalumą S. Kudirkos dramoje. Jie esą net nurodinėjo kur daugiau galima būtų gauti medžiagos.

S. Kudirkos nuotykiu susidomėjo net televizija — 1978 m. matėm jį filme, rodytame televizijoje.

K. Raudonis

Stilingos vazos, suktos torontiškos keramikės VALES BALSINIENės lietuviškais motyvais. Jos kūrinių paroda buvo surengta Anapilyje

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LOS ANGELES LIETUVIAI 1978 m. gruodžio 10 d. Sv. Kazimiero parapijos salėje paminėjo dvigubą kompozitoriaus Broniaus Budriūno sukaktį — auksinę kūrybinio darbo ir sidabrinę vadovavimo parapijos chorui. Minėjimą suorganizavo Lietuvių Bendruomenė — Vakarų apygardos pirm. V. Vidugiris, Los Angeles apylinkės pirm. V. Simoliūnas ir Santa Monica apylinkės pirm. M. Kevelaitis, talkinami parapijos choro. Įvadinį žodį rengėjų vardu tarė V. Vidugiris, programai vadovauti pakviesdamas rež. D. Mackialienę. Minėjime atlikto muzikiniai dvigubo suaktuvinininko kūrinių, kuriems jis yra panaudojęs mūsų poetų tekstus. Pradinio akordo nuskambėjo R. Dabšio padainuotas operetės "Sidabrinė diena" prologas. Kompoz. B. Budriūno kūrybinę veiklą nušvietė kompoz. G. Gudauskienė, o konkrečiai su ja supažindino suaktuvinininko kūrinių parodėlė B. Budriūnų sveikino: parapijos klebonas prel. J. Kučingis, choro vardu — S. Sakienė, jaunimo ansamblio — O. Razutienė, Dailių Menų Klubu — A. Gustaitis, lituanistinės mokyklos vedėjas V. Pažiūra, Lietuvos operos veteranas V. Jonuškaitė-Zaunienė ir buvęs choristas K. Galūnas. Raštu gautus sveikinimus perskaitė D. Mackialienė. Ištraukų iš "Sidabrinės dienos" padainavo solistai R. Dabšys, B. Dabšienė ir J. Čekanauskienė. Instrumentinus kūrinius "Rauda" ir "Mano tėvynė" atliko K. ir E. Ward, "Audringus debesis virš Kauno" — pianistė R. Apeikytė. "Tėviškėlę" padainavo vyrų kvartetas — R. Dabšys, E. Jarašūnas, A. Polikaitis ir B. Selikuks. Įsijungus B. Dabšienai, galimai nuskambėjo "Mano protėvių žemė". LB vardu V. Vidugiris suaktuvinininkui įteikė simbolinę knygos, plunksnos ir arfos skulptūrėlę, S. Sakienė choro vardu — puokštę gėlių ir čekį B. Budriūno leidinių fondui.

DVISAVAITINIS ŽURNALAS "New York Review of Books" 1978 m. spalio 12 d. laidoje paskelbė poeto J. Brodskio septynių eilėraščių ciklą "Lithuanian Divertissement", dedikuotą Tomui Venclovai, į anglų kalbą išverstą Alan Myers. Jame aprašoma Palanga, Vilniaus "Nerinas" kavinė, minimas Vytautas Didysis, dominikonai. Minėtame žurnale buvo išspausdintas ir Niujorko literatų bei kultūrininkų atsiųskimas, prašęs Kremlių išleisti užsienietį V. Venclovą.

DETROITO DRAMOS SAMBŪRIS specialia kūrybinio žodžio ir vaidybos popiete prisiminė prieš penkerius metus mirusį savo vadovą rež. Zuzaną Arlauskaitę-Mikšienę. Pirmoji dalis buvo skirta dailiajam žodžiui. D. Mikaitė-Navasaitienė skaitė B. Brazdžionio "Antrąjį dangų", jo triptiką "Kas miršta?", K. Balyš — J. Aisčio "Partizano šermentis", F. Kiršio "Smūkelį", L. Janušytės fejletoną "Draugas", N. Mazalaitės "Varpą", D. Racevičiūtė-Jankienė — V. Žilinskaitės fejletoną "Neįtikėtina istorija". Dramos sambūrio aktoriai V. Zebertavičius, P. Heiningienė, 2. Idzelytė ir V. Kasputis suvaidino ištrauką iš S. Kymantaitės-Čiurlionienės dramos "Aušros sūnūs". Popietę užsklėdė K. Balio ir D. Jankienės atlikta A. Kairio "Karūnos" ištrauka. L. Mikulionis tarp šių dramų ištraukų įpynę Svitrinio sakmę apie Mindaugą iš V. Alanto romano "Sventaragis". Popietės metu buvo rnkamos aukos a. a. Z. Arlauskaitės-Mikšienės pelenams perkelti į Tautinės Čikagos lietuvių kapines. Surinkta beveik \$600. Kadangi kapinės numatoma pastatyti ir paminklą, ši suma nėra pakankama. Norintieji prisidėti prie teatro veteranės atminimo įamžinimo čekius prašomi rašyti Nijolės Ward vardu ir siųsti Danutės Jankienės adresu: 30040 Lochmoor, Farmington Hills, Mich. 48018, USA.

METINĮ SAVA VAKARĄ "RU-DENS SERENADA" 1978 m. gruodžio 9 d. jau žiemą sutikusiam Niujorko, Kultūros Židinyje, surengė vyrų "Perkūno" choras, vadovaujamas muz. V. Daugirdo. Programa pradėta "Bernų subatvakariu" — kaimiško stiliaus dainomis. Estradines Lietuvoje gyvenančių kompozitorių dainas dainavo sol. G. Ugianskienė. Nemažos dėmesio susilaukė choro dalyvių parašytas ir paruoštas satyrinis vaidinimas "Perkūniečio teismas", kuriame buvo teisiama vienas perkūnietis, apkaltintas repetitijų nelankymu. Dainų apie kirpėjų išdaigas anglškai padainavo kvartetas — P. Dulkė, A. Hughes, J. Yencharis ir B. Kristaponis.

DAIL. VIDA KRISTOLAITYTĖ dalyvavo kvietinėje parodoje Niujorko Manhattane, Marie Pellicone galerijoje. Šioje parodoje, truksioje iki 1978 m. užbaigos, buvo išstatyti piešiniai, sukurti jaunų ir jau pripažintų susilaukusių dailininkų.

PROF. VYTAUTO VARDŽIO knyga "The Catholic Church, Dissent and Nationality in Soviet Lithuania" gaunama Columbia University Press, 562 West 113th Street, N. Y. 10025, USA. Kaina (kietais viršeliais) — \$18.00. Ji taip pat gaunama lietuvių įstaigoje Lithuanian Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207, USA.

KOMPOZITORIŲ NAMUOSE Vilniuje su naujaisiais kūrniais buvo susipažinta 1978 m. spalio 26 d. ir lapkričio 9 d. Pirmojoje perklausijoje K. Kavecko "Poema smuikui ir fortepionui" atliko G. Dalinkevičius ir pats poemos autorius, B. Kutavičius kantatą "Du paukščiai girių ūksmėje" pagal R. Tagorės tekstą — Vilniaus operos sol. G. Kaukaitė, J. Rimas, A. Jurgelionis su autorium. V. Budrevičiaus kantatą "Plieno dalgeliai", kurios teksto autorius yra P. Gaulė, magnetofono juoston buvo įrašęs A. Jozėno vadovaujamas kamerinis Vilniaus konservatorijos choras su pianiste J. Čiurlaitė. Antroje perklausijoje visi naujieji kūrniai skambėjo iš įrašų. Simfoninis Vilniaus filharmonijos orkestras, diriguojamas J. Domarko, buvo įrašęs J. Novakausko "Rapsodiją" ir J. Tamulionio "Antrąją simfoniją". Su A. Senderovo "Keturiomis Sigitos Gedos eilėraščių" perklausos dalyvius supažindino sol. J. Čiurlaitė ir M. K. Čiurlionio kvartetas — R. Služdinis, S. Kiškis, A. Grižas, S. Lipčius.

JUOZAS LAUCIUS, dramų teatro veteranas, 1978 m. lapkričio 23 d. sulaukė 85 metų amžiaus. Pirmuosius žingsnius scenoje jis yra pradėjęs 1916 m. Rusijoje, Ufos teatre. Į Kauno dramos teatrą įsijungė 1922 m., grįžęs iš Rusijos ir pramokęs bendrinės lietuvių kalbos. Dirbo daugiausia Kauno dramos teatre, keletą metų paskirdamas Šiaulių ir Klaipėdos teatrų. Yra sukūręs apie 200 įvairių vaidmenų tarptautinių klasikų bei lietuvių dramaturgų veikaluose. Pokaryje vaidino lietuviškuose filmuose "Mąrytė Melnikaitė", "Aušra virš Nemuno", "Ignotas grįžo namo".

KAMERINIS LIETUVOS ORKESTRAS, vadovaujamas prof. Sauliaus Sondeckio, ruošiasi gastrolėms JAV, kur bus surengta net 30 koncertų. Pernai šis orkestras, susilaukęs plataus tarptautinio pripažinimo, koncertavo V. Vokietijoje, Austrijoje, Liuksemburge, Lenkijoje, Bulgarijoje ir Rumunijoje. Gastrolės JAV jis pradės dar ši mėnesį.

IV-SIS TARPRESPIBULIKINIS M. K. ČIURLIONIO jaunųjų pianistų konkursas prieš Kalėdas įvyko Vilniuje. Susilaukta 27 dalyvių iš Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Moldavijos. Vertintojų komisijai vadovavo prof. S. Vainiūnas. Ankstesniuose M. K. Čiurlionio konkursuose laureatų vardus buvo išsikovojo Lietuvos atstovai — A. Maceina, R. Kontrimas, B. Vainiūnaitė, A. Juozapėnaitė, A. Radvilaitė, B. Vasiliauskas, R. Bėkionis. Ši kartą jų eiles papildė Vilniaus konservatorijos studentas J. Karnavičius, pirmą vietą pasidalinęs su Rygos J. Vitolio konservatorijos studentu J. Kalcemiu. Jam taipgi buvo įteiktas prizas už geriausią M. K. Čiurlionio kūrinių atlikimą. Antą vietą laimėjo Vilniaus konservatorijos studentas S. Okruška, trečią — šios konservatorijos koncertmeisteris V. Buivydavičius. Pagyrimo raštus pelnė Vilniaus M. K. Čiurlionio mokyklos auklėtiniai L. Baronaitė ir P. Geniušas.

BEVEIK DVEJUS METUS TRUKUSI muzikinių scenos kūrinių ir jų pastatymų konkursą buvo paskelbusi Sovietų Sąjungos kultūros ministerija su kompozitorių ir rašytojų sąjungomis. Dvi pirmąsias premijas laimėjo operos: O. Taktasvilio — "Mėnulių pagrobimas" ir R. Šėdrieno — "Mirusios sielos". Jų pastatymai Didžiąjame Maskvos teatre taip pat įvertinti pirmosiomis premijomis. Trečioji premija teko "Sukilėlių" operos kūrėjams — kompoz. J. Juzeliūnui, libretistams vellionui V. Mykolaičiui-Putinui ir A. Liobytei. Vilniaus operos ir baletu teatrui už šios operos pastatymą paskirtas diplom. Pastatymo autoriai: dirigentas J. Aleksa, rež. R. Vaitiekienė, chormeisteriai A. Krogeras, dail. R. Songailaitė. Muzikinis Kauno teatras taip pat gavo diplomą už muzikinę E. Pitčino komedijos "Bobų maistas" spektaklius. Juos paruošė: meno vadovas V. Vorobjovas, dirigentas S. Čepinskis, rež. V. Buturlinas, chormeisteriai E. Tilvikas, A. Tamulaitis, baletmeisteris V. Vasilkovas, dailininkai V. ir L. Kravcovai.

DAIL. A. SAVICKO TAPYBOS DARBŲ parodą Poznanėje surengė Lietuvos dailės muzėjus, Lenkijos ir Sovietų Sąjungos dailininkų sąjungos. Atidaryme dalyvavo ir pats A. Savickas, nuvežęs apie 60 savo kūrinių — peizažų, natūrmortų, portretų, teminių darbų, piešinių bei akvarelių. Paroda truks ilgesnį laiką, nes bus perkelta ir į kitus Lenkijos miestus — Čenstakavą, Lodzę, Krynica, Varšuvą.

VILNIAUS PUČIAMUŲ ORKESTRAS "TRIMITAS", vadovaujamas M. Tamosiūno, prieš Kalėdas gastroliaus Maskvoje, surengdamas net 10 koncertų. Į jų programas buvo įtraukta modernaus ritmo M. Tamosiūno ir B. Sriubo oratorija "Ugnies užsikėlimas", naujausi lietuvių ir užsieniečių kompozitorių kūrinių. Koncertuose taipgi dalyvavo estradinės muzikos atlikėjai — "Vilniaus bokštų" laureatai J. Mičiūkaitė ir V. Malinauskas, vokalinė A. Zabotkaitės trįjulė, dainininkė R. Mačiulytė ir choreografinė B. Moisejevo grupė.

V. Kst.

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

JANE-BLOOR-BABY POINT, 6 kambarių vienaaukštis, kvadratinis planas; šildomas karštu vandeniu; garažas su privačiu įvažiavimu; prašoma kaina \$77.500.

BLOOR WEST VILLAGE, 7 kambarių atskiras namas, moderni virtuvė, 2 prausyklos, užbaigtas rūsys; garažas su šoniniu įvažiavimu; netoli Bloor požeminio.

JANE-ANNETTE, originalus 6 butų atskiras pastatas, labai geros statybos; šildomas karštu vandeniu; garažai; gauna per \$24.000 metinių pajamų, apie \$50.000 įmokėti.

RONCESVALLES-HIGH PARK, mūrinis 8 kambarių namas, naujas šildymas, 2 virtuvės, 2 prausyklos, prašoma kaina tik \$63.900.

JANE-BLOOR, gražus dvibutis, šildomas karštu vandeniu; balkonai; garažai su privačiu įvažiavimu; apie \$30.000 įmokėti.

SWANSEA, 3-jų miegamųjų condominium butas, 2 prausyklos, balkonai (gražus vaizdas), maudymosi baseinas, pirtis etc.; prašoma kaina \$46.900. Turis ir daugiau condominium butų įvairiose vietovėse.

HIGH PARK, originalus tributas, 3-jų ir 2-jų miegamųjų, vos kelio kilometrų senumo; garažai su plačiu įvažiavimu. Prašoma kaina tik \$106.000.

18 ĮSTAIGŲ JOSŲ PATARNAVIMUI TORONTE IR ONTARIO PROVINCIJOJE.
P. KERBERIS,
2336 BLOOR STREET WEST
tel. 763-5555 namų 239-5923

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 15 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų 10%
Antradieniais 10-3	term. indėlius 2-3 metų 9 3/4%
Trečiadieniais uždaryta	pensijų ir namų s-tas 9%
Ketvirtadieniais 10-8	taupomąsias s-tas 9%
Penktadieniais 10-8	depozitų-čekių s-tas 6%
Šeštadieniais 9-1	DUODA PASKOLAS:
Sekmdieniais 9.30-1	asmenines 10 1/2%
	nekiln. turto 10 1/4%
	investicines 10 1/2%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10.000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ**MARGIS DRUG STORE**

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTVUVA (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus **A. Bliūdžius**

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Torp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

- * Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
- * Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechanikai
- * taisymai. * Snieglinės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. Savininkas FRANK PETIT
- * GOODRICH, RADIAL ir kt.

Simons TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų televizijas bei "stereo" aparatus.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė**PARKSIDE MEAT MARKET**

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų žiesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

- Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus patalysimus. • Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

A+A**AGOTAI AUGAITIENEI**

mirus, jos dukrai ir žentui VALANTIEJAMS bei jų giminėms reiškiamo giliausią užuojautą —

KLB Stayner-Wasaga
apylinkės valdyba

SPORTAS**Baltiečių pirmenybės**

S.m. baltiečių slidinėjimo pirmenybės įvyks kovo 3-4 d.d. Moonstone Ski Resort. Rengia Kanados Latvių Sporto Sąjunga. Numatytos kalnų ir lygumų slidinėjimo varžybos. Kalnų varžybos bus kovo 3 d. nuo 10 v.r.: bus slalomas bei didysis slalomas šiose klasėse: vyrų (17-44 m.), veteranų (virš 44 m.), jaunių (13-16 m.), jaunučių (žem. 13 m.), moterų ir mergaičių (amž. neribotas). Lygumų varžybos bus kovo 4 d. nuo 10 v.r.: vyrams 10 km, jauniams 5 km, veteranams 10 km, jaunučiams 2,5 km, moterims 5 km ir mergaitėms 5 km.

Lietuvių pirmenybių pasekmės bus išvestos iš baltiečių varžybų; atskirų rungčių nebus. Lietuvių slidinėtojų dalyvavimą koordinuoja SALFASS slidinėjimo komitetas, kurio vadovu yra Mečys Empakeris, 6 Robin Hood Rd., Islington, Ont. M9A 2W7. Tel. (416) 231-1487.

Visiems lietuvių pirmenybių laimėtojams, šalia baltiečių pirmenybių, skiriamos dovanos. Iškiliausiam lietuvių slidinėtojų ir slidinėtojų kalnų varžybose bus įteiktos specialios dovanos. Taip pat bus skiriama speciali taurė klubiniam laimėtojų. Informacijos reikalaujant kreiptis į Mečį Empakerį arba rengėjus — Voldemars Klavinš, 151 Evelyn Ave., Toronto, Ont. M6P 2Z6, tel. (416) 762-7188. JAV gyveną slidinėtojai gali kreiptis į SALFASS slidinėjimo k-to narį Vytenį Čiurlionį, 19755 Upper Terrace, Euclid, Ohio 44117. Telf. (216) 481-1525.

Dalyvių registracija turi būti atlikta iki vasario 20 d. pas V. Klavinšą.

SPORTAS LIETUVIJOJE

Geriausius 1978 m. Lietuvos sportininkų dešimtuką 23-čią kartą paskelbė laikraščio "Sportas" redakcija, remdamasi 8.664 skaitytojų atsakymais į anketas: 1. vilnietė Vilma Bardauskienė — lengvoji atletika, 2. vilnietė Lina Kačiulytė — plaukimas, 3. vilnietis Aleksandras Antipovas — lengvoji atletika, 4. kaunietis Algimantas Guzevičius — dviračių sportas, 5. kaunietis Sergejus Jovaiša — krepšinis, 6. kaunietė Leonora Kaminskaitė — akademinis irklavimas, 7. vilnietė Angelė Rupšienė — krepšinis, 8. kaunietis Nikolajus Jerofejevas — boksas, 9. vilnietė Natalija Kalašnikova — baidarių ir kanojų irklavimas, 10. vilnietis Stasys Brundza — automobilio sportas. Suolių į tolį pasaulio rekordininkė V. Bardauskienė geriausios sportininkės pripažinimo susilaukė jau antri metai iš eilės. Sovietų Sąjungos sporto žurnalistų sudarytame geriausių sportininkų dešimtuve V. Bardauskienė teko IV vieta po šachmatininko A. Karpovo, lengvaatlečio V. Jasčenkos ir gimnasto N. Andrianovo.

Augščiausios lygos vyrų krepšinio pirmenybės pradėtos Minske ir Taline, 12 komandų susikirsčius į du šešetukus. Kauno "Žalgiris" ir Vilniaus "Statyba" pateko į tą patį šešetuką ir rungtynes pradėjo Minske. Nemažios staigmenos susilaukė "Žalgiris", kuris paskutinėse pirmenybėse buvo laimėjęs bronzos medali. Ji pirmame susitikime 96:89 rezultatu įveikė "Statybą", anksčiau kovojusi dėl teisės pasilikti augščiausioje lygoje. Visos komandos Minske sužaidė po 5 rungtynes. "Žalgiris" laimėjo vienintele rungtynes su Leningrado "Spartaku" 85:73. Kaltė, atrodo, tenka dėl susižeidimų iškritusiem pagrindiniam "Žalgirio" žaidėjam — S. Jovaišai ir A. Linkevičiui. Pergalė prieš "Spartaką" šiek tiek atpiko "Žalgirio" nesėkmes, nes Leningrado "Spartakas" praėjusiose pirmenybėse buvo gavęs sidabro medali. Vilniaus "Statyba" Minske išsikovojė keturias pergalės, susilygindama su Maskvos "Dinamo" komanda. Pasibaigus antrojo šešetuko varžyboms Taline, kur kiekviena komanda taip pat sužaidė po 5 rungtynes, bendroje lentelėje pagal pergalių skaičių jos išsiričiavo šia tvarka: I. Maskvos CASK — 5 laimėjimai, II. Vilniaus "Statyba" — 4, III. Maskvos "Dinamo" — 4, IV. Kijevo "Strojitelis" — 3, V. Tbilisio "Dinamo" — 3, VI. Rygos VEF — 2, VII. Talino "Kalevas" — 2, VIII. Leningrado "Spartakas" — 2, IX. Minsko RTI — 2, X. Kijevo ASK — 2, XI. Kauno "Žalgiris" — 1 ir XII. Vladivostoko "Spartakas" — 0. Tikimasi, kad "Žalgiris" savo poziciją pagerins tolimesnėje pirmenybių eigoje.

VYČIO ŽINIOS
Jauniai A (18) CYO krepšinio pirmenybėse nesunkiai įveikė St. Peters krepšininkus 50:23. Žaidė: G. Sendžikas 6, T. Kasperavičius 2, A. Kišonas 2, L. Siolek, J. Zenkevičius 16, A. Radzevičius 3, R. Budrys, J. Karpis 8, J. Bukowski.

Jauniams C (14) tose pačiose pirmenybėse sekėsi blogiau — pralaimėjo Holy Rosary komandai 14:37. Priešininkų komandoje žaidžia labai augstas žaidėjas, prieš kurį vytičiams sunku kovoti. Žaidė: Dundenas 2, R. Karpis 8, A. Slapšys 4, J. Namikas, Prakapas, P. Karpis, E. ir R. Stanulias, R. Marcinkevičius, L. Azubalis.

Max Marenka pagerbtį Toronto buvo surengtas stalo teniso turnyras, kuriame G. Nešukaitytė mergaičių iki 17 m. amžiaus klasėje laimėjo pirmą vietą. Moterų klasės varžybose ji pralaimėjo pusbaigmyje B. Plučaitė.

Kanados moterų rinktinė, kuri atstovaus Kanadai pasaulio stalo teniso ir Britų Bendruomenės pirmenybėse, sudarys M. Džomonos iš Montreale, G. Nešukaitytė, B. Plučaitė ir G. Hsu iš Toronto. Rinktinė galutinai dar nėra patvirtinta, tačiau pajėgesnių žaidėjų tuo tarpu Kanadoje nėra.

Daugelis Vyčio krepšininkų žaidžia mokyklų komandose ir yra šių komandų pagrindiniai žaidėjai. Be ankščiau minėto R. Duliūno, kuris buvo vieno turnyro metu išrinktas iškiliausiu žaidėju, — Humberside mokyklos komandoje žaidžia O. Gataveckas ir J. Zenkevičius, A. S.

HAMILTONO KOVAS

Į Ontario stalo teniso pirmenybes Kingston 1978 m. gruodžio 27-30 d.d. buvo nuvykusios Daiva ir Loretta Koperskytės ir Ramona Raguckaitė. Dalyvės turėjo būti nevyresnės kaip 21 m. ir nepriklausyti Kanados rinktinėi. Prieš vykdamos į Kingstoną, Kovo atstovės žinojo, kad jos turi ne tik rinkti taškus — laimėjimus, bet ir setus, nes iš 18 žaidėjų tik 4 turės teisę žaisti Kanados žiemos žaidynėse. Mūsų šiek padarė didžiulią staigmeną — laimėjo komandinį aukso medalį.

Renkant 4 geriausias žaidėjas, visos lietuviškos pralaimėjo torontietei B. McNight, kuri užėmė pirmą vietą. Sekančios vietos atiteko kovietėms šia eilės tvarka: R. Raguckaitė, Daiva Koperskytė, Loretta Koperskytė. Sveikiname mūsų šiek, linkėdami gražių pasekmių. Nuširdi padėka davdovė V. Subatnikaitė.

Sportiškas acū bankeliui "Talka" už \$1000 klubo veiklai. K. B.

Ateitininkų žinios

Jaunučių berniukų ir mergaičių susirinkimas įvyks sausio 28 d., 2.30 v.p.p., Seselių Namuose. Ateityje susirinkimai bus kas antrą sekmdienį.

Moksleivių susirinkimas įvyks sausio 21, sekmdienį, tuoj po 10 v. Mišų Seselių Namuose. Visi privalo dalyvauti.

Studentų susirinkimas įvyks sausio 28, sekmdienį, tuoj po 10 v. Mišų. Bus pradėtas ruošimasis įždžio egzaminams.

Pyragų išpardavimas įvyks Prisikėlimo par. salėje sausio 28, sekmdienį, po visų Mišų. Ruošia moksleiviai. Pelnas skiriamas "Ateities" žurnalui ir neturtingiems vaikams šelpti Afrikoje per kun. Sulcą.

Į kun. Sulco prašymą sušelpiti baigiančius vaikus Afrikoje atsiliepi asmenys iš Hamiltono ir net iš Los Angeles. Kas dar galėtų sava auka prisidėti, prašome siųsti dr. O. Gustainienei, 179 Cassandra Blvd., Don Mills, Ont. M3A 1T4.

Ateitininkų šventė įvyks baalndžio 21 ir 22 d.d.

Ateitininkų tėvų susirinkimas įvyks sausio 21, sekmdienį, tuoj po 10 v. Mišų, Prisikėlimo par. Parodų salėje. Tėvų komitetas paruoš užkandžius, todėl visus tėvus prašo dalyvauti. Komitetui vadovauja Z. Girdušas. Komiteto parama ateitininkų jaunimo veiklai yra labai didelė. Komitetas parėmė aukomis: Prisikėlimo parapiją — \$100, seselės — \$150, "Tėviškės žiburius" — \$50, "Ateities" žurnalą — \$50, studentų centro valdybą — \$25, moksleivių centro valdybą — \$25.

Skautų veikla

• LSS-gos korespondencinio suvažiavimo biuletenis nr. 2 skelbia papildomus dalyvių bei kandidatų sąrašus, pateikia kandidatų charakteristikas ir balsavimo lapą tais klausimais, kurie suvažiavimo dalyvių yra keliami. Visą gražinti iki sausio 22 d. (pašto antspaudu data). Balsuojant svarbu laikytis paskelbtų nuostatų, kad balsai būtų užskaitomi.

• Sausio 21 d., 11 v.r., skautų būkle šaukiamas abiejų tautų vadovų-vių pastarimas Vasario 16 ir ki-

(Atkelta iš 1-mo psl.)

jo nuo atlyginimų kontrolės ir dabar ekonominių reikalų nebėgi atsieta nuo politinių. Jos sieks Kanados valdžios pakeikti komunistine NDP partija. D. McDermottas nutylėjo esminį faktą, kad viešosios nuomonės tyrimuose NDP socialistai teigė, kad 17-18% balsų. Paimti valdžią į rankas ši partija neturi jokios galimybės. Geriausiu atveju Kanados Darbo Kongreso parama NDP socialistams tegali prisidėti prie liberalų ar konservatorių laimėjimo balsų suskaldymu.

Kanados statistika paskelbė 1978 m. gruodžio nedarbo duomenis. Vadovaujantis sezoniniu masteliu, nedarbas, lyginant lapkritį su gruodžiu, nuo 8,3% sumažėjo iki 8,1%. Atmetus tą apgaulingą biurokratinį mastelį, yra aiškus bedarbių skaičiaus padidėjimas 20.000. Lapkrityje pašalpas gaunančių bedarbių buvo 850.000, gruodyje — 870.000. Kiek jų yra iš tikrųjų, niekas nežino. Ši klausimą jau ne kartą federaciniam parlamente kėlė NDP socialistų vadas E. Broadbentas. Jo duomenimis, gautais iš Kanados statistikos, 1978 m. kovo mėnesį nedarbo draudos pašalpas buvo nutrauktas 263.000 bedarbių. Juos diskvalifikavo atsisakymas kasdien įieškoti darbo, kurio neįmanoma surasti. Dalis tų bedarbių dabar naudojami finansinė savo šeimų parama, o kiti buvo priversti prašyti socialinės gerovės pašalpų savo gyvenvietėse.

Gausios protestų bangos susilaukė naujasis Toronto burmistras J. Sewell, pasakęs kalbą homoseksualių mitinge, ginančią jų teises ir teisme atsidūrusį jų laikraštį "Body Politic". Trys to laikraščio redaktoriai bei leidėjai yra teisiami už nepadorios medžiagos siuntinėjimą Kanados paštu. Konkrečiai tai liečia "Body Politic" paskelbtą straipsnį apie homoseksualių lytinius santykius su berniukais ir pagaliais. Šia proga prisimintina, kad minėtas laikraštis net du kartus yra gavęs finansinę paramą iš valdinio Ontario provincijos įstaigų. Burmistro kritika atrodo, kad jis neturėjo teisės, kaip vyriausios Toronto miesto vadovas, kalbantis visuose torontiečių vardu, užtart homoseksualizmą propaguojančio laikraščio ar pačių homoseksualų. Toronto policija neseniai sušėkė ir uždarė "Barracks" pavadintus homoseksualių prostitucijos namus. Torontiečių atmintyje tebėra gyvas portugalų kilmės berniuko nužudymas, kurio žudikai buvo homoseksualai, suminti policijos ir oficialiai nuieisti kaip žmogžudžiai. Kyla balsų, reikalaujančių viešo burmistro J. Sewell atsisprašymo arba atsistatydinimo.

Montrealin iš Prancūzijos grįžo trečias FLQ grupės teroristas J. Lancot, įsivėlęs į Britanijos prekybos atstovo J. Crosso pagrobimą 1970 m. spalio 5 d. Pirmieji du buvo jo sesuo Louise Cosette-Trudel ir jos vyras Jacques. Pastarieji šiandien laukia bylos, išleisti iš kalėjimo už \$100.000 užstatą. J. Lancotas taip pat buvo suimtas Montreale aerodrome. Tardymo metu jis teigė, kad dabar nėra jokios prasmės tęsti teroristinę FLQ veiklą, kai premjero R. Levesque vyriausybė legaliu keliu siekia nepriklausomybės šiai provincijai. Paryžiuje teliko du J. Crosso pagrobėjai — M. Carboneau ir Y. Langlois. Minėtoji penkių metų už pagrobto J. Crosso gyvybę pareikalavo "politinių kalinių" išleidimo iš kalėjinų ir \$500.000 vertės aukso.

tais reikalais. Prašoma visus ir visas dalyvauti.

• Metinė skautininkų vyrų sueiga šaukiama sausio 28, sekmdienį, 7 v. v., pas jūr. S. A. Empakerį, 35 Alameda Cres., Islington. Tel. 239-1760. Kvietiami visi Toronto skautininkai dalyvauti. Sueigos programoje — senūno S. V. Sendžiko pranešimas ir kiti einamieji reikalai.

• Sveikiname brolius Kalinauskus: Kanados rajono vadeiva S. Leonardas Kalinauskas pakeltas į vyr. skautininko laipsnį; sūnus Gediminas išvažiavo į vedybinio gyvenimo stovyklą. C. S.

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID

Naujas adresas:
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, naujos kainos. Gaunami kontaktiniai lęšiai (contact lenses).

Kanados įvykiai

Vėliau jie kapituliavo — pasi-tenkino leidimu išskirti komunistin Kubon. R. Crossas buvo paleistas po 59 dienų. Iš Kubos jį pagrobėjai 1974 m. su savo šeimų nariais persikėlė į Prancūziją. Prieš jų grįžimą pasisako nemažai kanadiečių. Jiems atrodo, kad laisvas pasirinkimas tremties, bėgant nuo užsitarnautos bausmės, turėtų galioti visam amžiui ir kad jie neturėtų būti išleisti Kanadon.

Valdinė Kanados bendrovė "Atomic Energy of Canada Ltd." pasirašė sutartį su komu-

nistine Rumunija, kurios dėka pastaroji gaus keturis atominius "Candu" reaktorius. Du bus pagaminti Kanadoje, du — pačioje Rumunijoje. Už juos minėtoji bendrovė turės apie \$700 milijonų pajamų ir užtikrins darbą 31.000 kanadiečių. "Candu" reaktoriai naudojami atominėms elektros jėgėnėms. "Atomic Energy of Canada Ltd." išsilai-kyti reikia bent vieno reaktoriaus užsakymo per metus. Dėlto, matyt, ir buvo padarytas sprendimas pirmą kartą Kanados istorijoje reaktorius parduoti komunistinei valstybei.

REAL ESTATE LTD.

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys
Telefonas 536-2738. Jeigu niekas neatsiliepia, skambinkite 489-1543.

BLOOR-QUEBEC CONDOMINIUM, prabangūs 6 kambariai, beveik visi su balkonais, 2 prausyklos, šiluma, suaugusiems pastatais (be mažų vaikų) sauna, plaukimas, žaidimas. High Parko vaizdas, aštrus augstas, greitas užėjimas. Prašoma kaina \$85.900.

INDIAN TRAIL-BLOOR, atskiras 14 kambarių, plytų namas, vidus moderniai įrengtas, 4 prausyklos, pajamos \$620. Į mėnesį ir 5 kambariai savininkui; gilus sklypas, 2 garažai. Prašoma kaina \$98.900.

PACIFIC-BLOOR, atskiras 8 kambarių namas; visas vidus modernizuotas; kilimai, šiluma, puikios prausyklos, židynys. Įvažiavimas, 2 garažai, namas išmokėtas; prašoma kaina \$74.900.

JANE-ST. JOHNS RD., naujas 3-jų metų senumo, 3-jų miegamųjų, plytų namas, užbaigtas rūsys, privatus įvažiavimas, garažas.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.
NUOLAIDA LIETUVIAMS SAVININKAMS
UŽ PARDAVIMĄ.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
10% už 1 m. term. indėlius	9 3/4% už asm. paskolas
9 1/2% už 3 m. term. indėlius	
9% už pensijų ir namų planą	9 1/2% už mortgičius
9% speciali taup. sąsk.	
8% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 21 milijono dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50.000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydye, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10.000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (Ilepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario ir 532-1149 M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454

Lietuviška "Real Estate" įstaiga St. Petersburg, Floridoje

ANGELE E. KARNIENE Broker • Realtor Notary Public Residencijos - moteliai - sklypai Daugabučiai (condominium) Nuomolimo patarnavimas 3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Florida, 33706 Telefonas (813) 360-2448 • vakare (813) 345-2738

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE Taisomi televizijos, Hi-Fi ir radijo aparatai. Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

Lietuviška maisto krautuvė

Lietuviai Čikagoje

K. A. SAULAITIS

TORONTISKIS GEDIMINAS KALINIAUSKAS 1978 m. gruodžio 30 vedė Susan Kay McGann netoli Čikagos Peoria mieste. Dalyvavo tėvai Leonardas ir Marija Kalinauskai, pabroliai (ir broliai) Arūnas, Rimantas, Vytenis Gotceitas ir Linas Ciplijauskas, giminės ir draugai iš Edmontono, Toronto, Floridos, Čikagos ir kitur. Jaunieji susipažino Seattle mieste studijų metu, o dabar gyvena San Francisco mieste. Vietiniam klebonui talkino kun. A. Saulaitis, o vestuvėse nepasigailėta lietuviškų papročių.

BALZEKO KULTŪROS MUZĖJAUS moterų gilda jau penkeri metai skiria \$500 stipendiją menų studijuojantiems lietuviams. Automobilų prekyb'niko įsteigtas ir išlaikomas muzėjus prieš Kalėdas kasmet rengia labai sėkmingus šiaudinukų kursus (kaip ir margučių prieš Vėlykas). Įtakingasis lietuvis prie greitkelių pastatydino užrašus apie muzėjų, kuris įtrauktas į miesto kultūrinio įstaigų sąrašą ir į Čikagos "kultūros autobuso" maršrutą.

ATEITININKŲ CENTRO STATYBOS fonde jau yra 23 nariai, sudėję \$30,000 per šių namų iniciatorių Eleoną Razmienę (1100 Buell Ave., Joliet, IL 60435). Nariais gali būti paskyrę bent \$200 fondui, o aukos nurašomos nuo mokesčių. Vyrėnioji karta išsivertė be savo centro, bet tokie namai reikalingi jaunimui — spaudoje rašo E. Razmienė. Jau veikia vietos suradimo ir finansų komisijos. Projektą manoma įgyvendinti vakariniuose Čikagos priemiesčiuose.

"NO FREEDOM — NO OLYMPICS" automobiliams lipinukus platina Ethnic Community Services (7 So. Dearborn St., Suite 1524, Chicago, IL 60603) po \$1. Ši lietuvių tyrimo ir ryšių įstaiga paruošė išsamią studiją apie Marquette Parką, tankiausiai lietuvių apgyventą miesto sritį.

MARQUETTE PARKO namų savininkų draugijos pirm. Juozas Skelvyss po 18 metų gruodžio 8 d. susirinkime pareiškė, kad pareigų naujai rinkimoje valdyboje nebeis. Draugijos tikslas yra jungti lietuvius ir išlaikyti bei ugdyti šią lietuvišką koloniją. Nors daug kas jau išsikraustė į priemiesčius, jaučiamas ir priešinamas judėjimas — jaunos šeimos grįžta arčiau parapijos, tėvų ir lietuistinių mokyklų. Už trejų metų Čikagos priemiesčiuose naujomis šeimoms nuosavybės nebus įkandamos. Manoma, kad žmonės vis labiau grįš į miestą, kuriame namai pigesni. Be to, nekilnojamos nuosavybės pereinamas pradeda linkti į miesto pietus ir rytus, Indianos šlaitėse ir Mičigano pietvakariuose. O juoduji vadovai taip pat žino, kad namų savininkų tarpe yra daug vyrėniso amžiaus žmonių, kurie niekur kitur ir negalėtų naujai namų įsigyti. Todėl iš jų pusės spaudimas nebėra toks didelis.

FAUSTAS STROLIA su šeima 1978 gruodžio 23 d. pasirodė vienoje Čikagos televizijoje grodami, dainuodami ir aiškindami lietuviškus papročius. Dalyvavo Teresė Strolienė, sūnūs Povilas, Tomas, Jonas ir Matas (14, 13, 12 ir 10 m. amžiaus).

ADV. POVILAS ZUMBAKIS Tautinės Sąjungos Čikagos skyriaus paskaitų cikle 1978 m. gruodžio 17 d. kalbėjo apie testamentus ir palikimus, pabrėždamas, kad sovietai giminėms perduoda tik 10% viso turto, kai artimieji testamentu tiesiogiai įrašyti arba testamentas netvarkingai surašytas. Tada sovietų samdyti advokatai gali reikalauti dalies. Nors kiekvienas gali savo testamentą surašyti, tačiau patarė pasinaudoti advokatų patarimais ir dalį palikimo užrašyti lietuviškiems reika-

lams. Panašia tema adv. Žumbakis kalbės balandžio mėn. profesinės Comparative Law draugijos seminare.

LIETUVOS ISTORIJS DRAUGIJĄ 1978 m. gruodžio 14 d. paminėjo 22 metų veiklos sukaktį. Per tą laiką, kaip pranešė reikalų vedėja Alicija Rūgytė, įstojo 163 nariai (29 mirė). Susirinkime apie 1914-1919 laikotarpį kalbėjo savanoris kūrėjas Jonas Tamulis. — Lietuvos Dukterų Draugija, kaip kasmet, lankė lietuvių senelius viešose ir privačiose prieglaudose su dovanėlėmis, giesmėmis ir šventiška nuotaika. Draugija šiemet plačiau praveda darbų patarnavimą — įjėskantiems darbu ir darbdaviams patarnauja.

AMERIKOS LIETUVIŲ INŽINIERIŲ IR ARCHITEKTŲ SAJUNGOS skyrius kartu su pagalbinio (moterų) vieneto naremis 1978 m. gruodžio 15 d. planavo išvesti Anatolijaus Kairio romaną "Po Damoklo kardu" kaip atsakymą į "Holocaust" kontroversiją. Taip pat jis pritarė Čikagos šaulių minčiai statyti Romui Kalantai paminklą.

"LIETUVIAI TELEVIZIJOJE" — sekmdienio vakarais per 13 metų matytas pusvalandis prieš Kalėdas sustojo. Programa įsteigė ir jai ilgai vadovavo Toliuss Slutas. Jis ir toliau siejo josi, kai buvo sudaryta nauja komisija. Viena programa kainuodavo apie \$400, bet išsilaikydavo iš skelbimų ir klausytojų paramos. Pagal duomenis, apie 20,000 asmenų žiūrėdavo programas. Kol kas spaudoje dar nepasirodė paaiškinimų, kas atsitiko.

AMERIKOS LIETUVIŲ BIBLIOTEKOS LEIDYKLA 1978 m. gruodžio pabaigoje atspausdino Vinco Pietario "Algimanto" penktąją laidą. Abi knygos dalyse surištos kartu 543 psl. leidinyje, kurio techniniu redaktoriumi buvo Saulius Girmius. Viršelį — Vinco Luko. Surinkta Morkūno spaustuveje Aleksandro Pakalnio, jn. Tirazas — 1,500 egz., kaina — \$10. Įžangoje pažymėta, kad Lietuvoje 1973 m. išleistuose V. Pietario raštuose "Algimantas" netrauktas. Pirmoji laida 1904 m. išleista Shenandoah, Pa, JAV.

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

FRANK BARAUSKAS LTD., Realtor
3828 BLOOR STREET WEST, ISLINGTON, ONTARIO

FB	• NAMAI	Stayner, Springhurst,
	• VASARNAMIAI	Wasaga, Collingwood
	• ŪKIAI	(705) 445-8819
		atstovas MARIO TURCO

ISTAIGOS **233-3323** NAMŲ **743-0100**

BALTIC EXPORTING CO.
Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą
• Prilimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu);
šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždarinta
482 Roncesvalles Ave., Telefonas
Toronto, Ont. M6R 2N5 **531-3098** Savininkai
S. ir F. Janavičiai

DRAUDA
BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪSIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Gyvenimo būdas ir ilgumas

N. KVIETINSKAS

Gyvenimo ilgumo supratime yra daug neaiškumų. Mes, pavyzdžiui, džiaugiamės gyveną keturis kartus ilgiau, negu viduramžių žmogus. Iš tikrųjų gyvenimas nepailgėjo nė vienu sprindžiu — sumažėjo tik tai išorinių mirties priežasčių skaičius, priežasčių, kurios žmogų numarindavo kūdikystėje ar jaunystėje. Jei kuriame nors krašte iš 1000 naujagimių 250 miršta nesulaukę vienerių metų, sumažinus jų mirtinumą iki 15 tūkstančių, to krašto gyventojų amžiaus ilgumo vidurkis pailgėja statistikoje beveik vienu trečdaliu, nors atskiro žmogaus amžiaus nuo to, žinoma, nepasikeičia.

Apie gyvenimo ilgumą galima susidaryti aiškesnį vaizdą tiksliai palyginant, žiuo atžvilgiu, įvairius kraštus, kur medžiaginės sąlygos yra panašios ir kur kūdikių mirtinumas yra panašaus lygio.

1. Senosios kultūros kraštai

Šiam reiškiniiui pavaizduoti paimkime keturis mažus Europos kraštus, smarkiai supramontintus, su augštu gyvenimo lygiu. Svedijoj dabar gimstą kūdikių kiekis tikėtis gyvenimą dabartinėse sąlygose 72,1 metų (berniukai) ir 77,5 m. (mergaitės), Norvegijoj 71,3 ir 77,6, Olandijoj 71,2 ir 77,2, Sveicarijoj 70,3 ir 76,2.

Visiems šiems kraštams yra būdingas ramus, saugus gyvenimas su nusistovėjusiais ir lėtai kintančiais papročiais. Olandai ir šveicarai yra labiau susispaudę miestuose. Nepasitenkinimas savo buitimi juose yra didesnis — tai parodo gausesnė emigracija. Už visa tai jie užmoka gyvendami šiek tiek trumpiau. Taip pat visur vyrių amžius yra trumpesnis negu moterų maždaug 5,5 metų ar 6 metais.

2. Skubėjimas gyventi

Kitokiose sąlygose žmogus gyvena S. Amerikoje. Šiam žemynui yra būdinga pagarbos stoka gyvenimui. Čia vyrauja domėjimasis žmogaus veiklos sėkmėm, nesidomint pačiu žmogumi. Kadais ta sėkmėm, pagal Kalvino idėją, buvo Dievo palaimos ženklai. Užmiršus Dievo palaimą, jis tapo vertybe savvyje. Iš čia kilo gyvenimo nukreipimas į šorę, jo išpraudimas į mechanikos dėsnius. Jieškodamas visur pasisekimo, skubėdamas gyventi, šiuurkščiai skindamas sau kelią akūnėmis, žmogus, galėtų pasakyti, prailenkia su gyvenimu ir be laiko nusikrausto į kapus.

Kanada atrodo kaip padidinta Švedija: abiejose kraštuose yra panaši gamta ir daug erdvės. Bet kanadiečių amžiaus ilgumą išreiškia mažesni skaičiai, būtent, 69,3 ir 76,3. Kitaip tariant, čia moteris gyvena vieneriais metais trumpiau už švedę ir vyras — trejais metais trumpiau už švedą.

JAV-se Kanados gyvenimo ydos yra ryškesnės, tad amerikiečių amžiaus ilgį žymi dar žemesni skaičiai — 68,2 ir 75,9. Amerikietis gyvena vieneriais metais trumpiau už kanadietį ir ketveriais metais — už švedą. Kitas įdomus reiškinys: ir Kanadoj, ir Amerikoje skirtumas tarp vyrų ir moterų gyvenimo ilgumo yra didesnis, negu minėtuose Europos kraštuose — jis svyruoja tarp 6,5 ir 7 metų.

3. Nesaugus gyvenimas

Ryški yra nesaugumo, baimės įtaka žmogui. Suomija yra priskaitoma prie skandinavių kraštų. Ji yra panaši į Švediją gamtos, kultūros ir tikybos atžvilgiais. Joje dargi švedai sudaro gausią mažumą. Bet jai trūksta Švedijos saugumo. Suomiai nuo seno yra įpratę, pagal Nietzsche's išsireiškimą, gyventi pavojingai, nors ne iš pasirinkimo. Todėl Suomijoj po jos švediška išorė slepiasi skirtingos nuotaitos. Jos atsidpindi jų gyvenimo skaitlinėse — 66,6 ir 74,9. Suomis gyvena 5,5 metų trumpiau už švedą. Taip pat Suomijoj yra

didelis amžiaus ilgumo skirtumas tarp vyrų ir moterų — daugiau kaip 8 metų.

Tuo atžvilgiu daug pasako ir Izraelio pavyzdys. Žydams yra būdingas saikingumas. Tarp kita ko, jie kaip ir suomiai, nėra linkę į girtuoklystę. Bet jie išgyveno 30 metų nuolatinę karo baimę. Tos baimės pasekmės dar sustiprina jų teisingumo dėsnius akis už aki, dantis už danti, jiems neleidžias užmiršti nuoskaudų bei jų atleisti. Jų gyvenimas nėra ilgas — 70 ir 73. Tos aplinkybės ypač stipriai veikia moteris. Jos Izraelyje gyvena tik 3 metais ilgiau už vyrus.

4. Neigiama gyvenimo samprata

Tokią sampratą turi dauguma diktatūrinių kraštų gyventojų: jie nuolat yra neapykantos, baimės, keršto ir kitų neigiamų aistrų apsesti. Iš Europos diktatūrų mažiausiai dramatiniais sukrėtimais yra pasižymėjusi Bulgarija. Užtat bulgarų amžiaus nėra visai trumpas — 68,8 ir 73,9. Taip pat mažas juose yra gyvenimo ilgumo skirtumas tarp vyrų ir moterų — tik 5,5 metų. Kitą kraštutinumą sudaro Sov. Sąjunga, kur žmonės per keliasdešimt metų nuolat išdavinėjo ir žudė vienas kitą, režimui žudant juos visus. Ten buvo ir daugiausia girtuokliujama. Nenuostabu, kad žmonių gyvenimas joje yra trumpiausias — 64 ir 74. Kaip matyti, joje yra didžiausias gyvenimo ilgumo skirtumas tarp vyrų ir moterų — net dešimt metų!

Kiti komunistiniai kraštai sa-

Antras popiežiaus sveikinimas lietuviškai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kurios dalyvavo įvedybų iškilnėse, Jonas-Paulius II, priėmęs Italijos respublikos prezidentą Pertini, priėmė ir Lietuvos vyskupą — Kauno ir Vilkaviškio apaštalinį administratorių koadjutorių vysk. Liudą Povilonį ir Panevėžio vyskupijos apaštalinį administratorių vyskupą Romualdą Krikščiūną. Abu Lietuvos vyskai buvo atvykę į Jono-Pauliaus I laidotuves ir Lietuvos tikinčiųjų vardu pasveikino naująjį popiežių. Sv. Tėvas ilgai kalbėjosi su Lietuvos vyskupais ir padovanėjo po gražų kieliką kaip vieningos maldos simbolį.

Naujojo popiežiaus išrinkimas susilaukė ypatingo dėmesio ir Lietuvoje. "ELTA-PRESS" cituoja prancūzų dienraščio "Le Monde" korespondento pranešimą iš Vilniaus, pagal kurį vienos Vilniaus šventovės buvusios pilnos tikinčiųjų ir daugelis va-

vo režimo griežtumu svyruoja tarp tų dviejų kraštutinumų. Atitinkamai svyruoja ir jų gyventojų amžius: Jugoslavijoj 65,4 ir 70,2, Rumunijoj 66,8 ir 71,3, Lenkijoj 66,8 ir 73,8, Vengrijoj 66,9 ir 73,6, Čekoslovakijoj 66,5 ir 73,5.

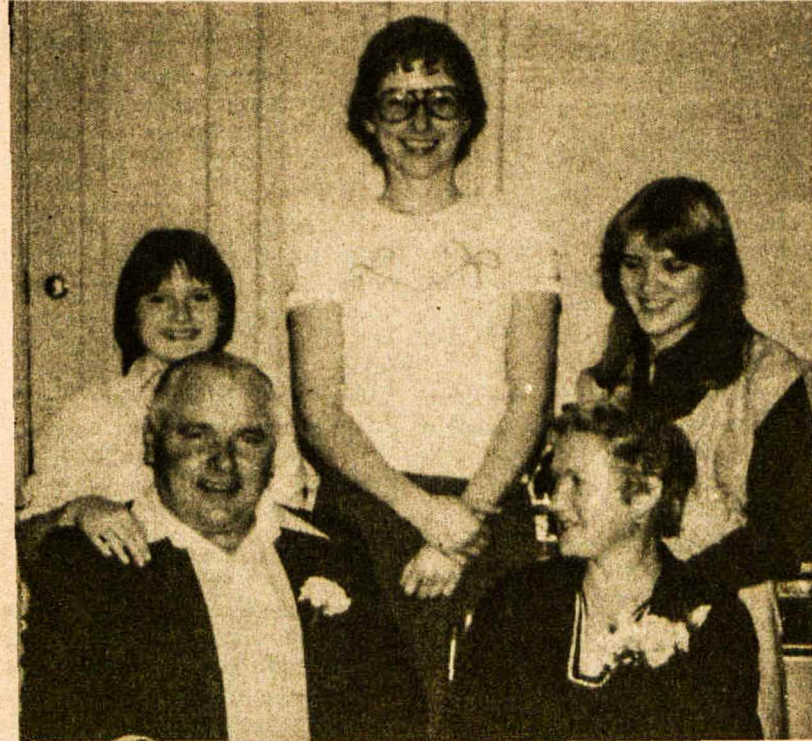
Sov. Sąjungoj galima pastebėti porą šiuo atžvilgiu įdomių reiškiniių, būtent: trumpiausiai gyvena tų tautybių žmonės, kuriuos atlieka svarbiausią vaidmenį viešame gyvenime. Iš visų slavų menkiausiai balsą turi gudai, bet jie ilgiausiai gyvena — 68 ir 76. Ukrainiečiai jau daugiau pasireiškia valstybėje, taigi ir jų gyvenimas trumpesnis — 67 ir 74. Sprendžiamą vietą režime užima rusai. Jų amžiaus trumpiausias — 63,5 ir 71.

Kitas rusuose matomas įdomus reiškinys yra tas, kad jų gyvenimas trumpėja: per pastutinius penkerius metus sutrumpėjo beveik puse metų.

Kaikurie demografo aiškina rusų vyrų gyvenimo trumpumą tikrai girtuoklyste. Bet Sov. Sąjungoj į girtavimą yra linkusios ir moterys, nors mažiau. Be to, paveldimosios girtuoklystės pasekmės veikia ir jas. Taigi, viena degtinė negalėtų pateisinti tokio didelio gyvenimo ilgumo skirtumo. Antra vertus, palinkimas į svaiginimąsi kyla, bent dalimi, iš neigiamos gyvenimo sampratos ir neramios sąžinės.

Kai žmogus žmogui tampa vilku, pagreitina kitų mirtį, bet sutrumpina ir savąjį gyvenimą, kurį norėdamas apsaugoti tapo vilku.

karinės Lietuvos dalies gyventojų galėjo sekti naujojo popiežiaus išrinkimo iškilmes Lenkijos televizijos programose. Ta proga vienas lietuvių kunigas "Le Monde" korespondentui pareiškė: "Mes džiaugiamės ir esame tikri, kad naujasis popiežiaus gerai supranta Lietuvos problemas ir mums padės!" Tas lietuvių viltis dar labiau sustiprino Jono-Pauliaus II kalėdinė kalba, pasakyta gruodžio 25 d. prieš suteikiant iškilmingą apaštalinį palaiminimą "urbi et orbi" — Romos miestui ir pasauliui. Savo kalboje popiežiaus iškėlė aktualiausias dabarties laikų problemas ir kreipėsi į pasaulio tautas, kad visur būtų apsaugotos religinės laisvės ir žmogaus teisės. Kalėdų proga sveikindamas pasaulio tautas 24-iomis kalbomis, jis nepamiršo pasveikinti ir lietuvių tautą lietuviškai: "Broliai lietuviai linkiu Kalėdų palaimos Kristuje!"

Andrius ir Gertrūda Usvaitai, 1978 m. lapkričio 25 d. paminėjo 25 metų vedybinę sukaktį. Stovi iš kairės dukterys: Debra, Rūta ir Kristina; trūksta sūnaus Raimondo, negalėjusio dalyvauti iškilmėse dėl tarnybos

ŠYPSENOS

Kur deda pinigų

— Aš nežinau, kur Jonas deda pinigų, — skundžiasi vienas draugas kitam. — Jis vis neturi ir neturi.

— Ar jis prašė paskolos?
— Ne, aš jį prašiau paskolinti.
• Prieš vestuves akys tebūna plačiai atvertos, o po vestuvių — pusiau primerktos (Franklin).

Nepirmą kartą

Mažas broliukas sesers sužieduotuvėse pasakė gražų eilėrašutą. Būsimasis sesers vyras tarė:

— Dėkui tau, Staseli, kad išmokai tokį gražų eilėrašutą ir be klaidų padeklamavai.
Staselis: Mat, šiais metais per sesers sužieduotuves aš jį jau du kartu buvau deklamavęs...
Parinko Pr. Ais.

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Tėviškės Žiburiai • 1979. I. 18 — Nr. 3 (1510) • 7 psl.

A. a. Agotai Augaitienė

Mieloji Senele,

Užsimerkė Tavo akys amžinai,
Tėvynės ilgesys, meilė artimui ir vaikams,
Meilė kasdieninei Viešpaties maldai —
Beliko atminimas visiems laikams.

Tavo veidas laiko išrašytas,
Kaip šimtamečio beržo tošėlė,
Tavo motiniška meilė neišsakyta
Nušviečia Tavo vaikams kelią.

Jauna glaudei vaikus prie krūtinės
Ir liejoi meilę širdin,
Meilę Dievui ir tėvynei —
Ruošei vaikus ateitin.

Būdinga lietuvi motina buvai,
Užgrūdinta sunkios buities,
Bet kaip tyras krištolas likai
Ligi pat savo mirties.

Nors ir toli nuo tėvynės
Užbaigė šios žemės vargus,
Tebūna Tau lengvas poilsis
Lietuviško vardo kapuos.

1979 m. sausio 2 d.
Torontas

J. Stalioraitis

Aukojo "Tėviškės Žiburiams"

\$200: Onutė ir Alfonsas Skrebūnai, Hamiltono Kredito Kooperatyvas "Talka", Priskikimo Parapijos Kredito Kooperatyvas; \$100: Sabina Urnežienė; \$50: Juozas Vaškela, prof. Romas Vaštokas, Tautos Fondo atstovybė Kanadoje; \$40: Ev. L. Išganytojo Parapijos Moterų Draugija; \$30: M. Petravičienė.

\$25: A. Smigelskis, KLK Moterų Draugijos Montreale sk., Z. Laurinavičius, Skautų Tėvų Komitetas, LSS Toronto Vt. Pūtvio šaulių kuopa, KLB Salpos Fondas Hamiltone.

\$23: E. Fedaras; \$20: M. J. Astauskai, V. Petruškevičienė; \$18: P. Lileikis; \$15: J. Ranois.

\$10: J. Pr. Baltuonai, Profesionalų ir Verslininkų S-ga Toronte, Vytautas Janušas, Pr. Žalauškas, J. Kirvaitis, A. Derliūnas, A. Lukošius, A. Saladžiū, Ona Balūnienė, M. Aukštaitė, Kastytis Batūra.

\$8: Juozas K. Balseys, G. Venskaitis, K. Ivanauskas, O. Vilkelienė, S. Kiršinas, J. Araminas, J. Pargauskas, J. J. Tomas, Jonas Govėdas, M. Zemaitienė, J. Ruseckas.

\$6: Vyt. Tikulius, K. Rožanskas, S. Oleka, Pr. Razgaitis, A. Kaniavdas, A. Iškauskas, A. Vaičiūnas, E. Benetis, V. Bilevičius, N. Beršienė, kun. J. Tautkus, M. Vasiliauskas, St. Gaidelis, Vl. Gumauskas, A. Laurinaitis; \$5.50: J. Puvšaškis.

\$5: R. Prociw (Mrs.), U. Opanavičienė, V. Katarskis, A. Malinauskas, R. Laniauskas, B. Kondratas, G. Neumannas, jn., M. Mašulienė, E. Sleky, K. Žilvitis, J. Kuprevičius, J. Petrauskas, V. Semaška, T. Stanulis, J. Mikšys, L. Merkellis, J. Miliulis, Br. Ceika, V. Jučas.

\$4: V. Perkauskas, K. Mikšys, S. Jakaitis, J. Rovas, A. Langas, F. Urbaitis; \$3.50: V. Lukoševičienė.

\$3: K. Norkus, Jonas Stanaitis, V. Litvinas, J. Vitas, Alf. Sudeikis, A. Petraitis, P. Šiūlys, V. Urbonas, M. Pranys, Ap. Sakus, E. V. Smilgis, A. Ališauskienė, A. Padolskis, K. Serpėka, V. Stankauskas, J. Yukna, E. Radvilienė, Mazil Research Co., A. V. Laniauskas, P. Vyšnia, A. Vapsvienė, P. Zemaitis, V. Mickevičius, B. Stonkus, Pr. Kaziukonis, A. P. Nevada, V. Šilėnas, V. Trumpa, M. Norkus, J. Puteris, E. Pakauskienė, P. Žilvitis, A. Kairys, J. Adomaitis, I. H. Stasiulis, J. Ambrizas, K. Slavinskas, St. Banelis, E. Sudikas, J. G. Vėlyvis, J. Butkevičius, V. Čepėnas, Z. Matukaitienė, L. Kairys, J. Skeivelas, J. Tarvydas, J. Vincūnas, P. Ožalas, O. Krasauskienė, P. Gulbinskas, J. Daunys, Aug. Prancėvičius, J. Petrauskas, A. Smilgis, K. Čepaitis, J. Zurlys, S. Kvietytis, H. P. Juodvalkiai, A. Sakalauskas, M. Račys, J. Rutkauskas, M. Rašauskienė, E. Ginčauskienė, S. Jokubilius, A. Kasperienė, A. Bubelis, A. Mustekis, A. Sidlauskas, V. Vaitkus, K. Gaputis, J. Uogintas, V. Jasūnienė, L. Pillpavičius, T. Klova, B.

• Vaistai yra palaima, kai tinkamai vartojami sename amžiuje, ir grėsmė, kai per daug ar neįmanomai vartojami (A. Comfort).

Genčius, A. Garbas, E. Jurgutienė, S. Naikauskas, P. Kareckas, A. Sabalis, J. Stankus, J. Kasperavičius, J. Petrauskas, J. Bersėnas, V. Kecočius, S. Pilipavičius, F. Rajeckas, T. Savickas, A. Garka, P. Linkevičius, Jonas Rugys, J. Žvirblis, Giedra Gustas, Jurgis Inčiūra, Br. Palilūnionis, V. E. Barisas, N. Pr. Marijos sėsėlės Putnė, S. Matulionis, W. Dauneckas, J. Jablonskis, kun. Vyt. Pikturna, Vl. Kriaučiūnas.

\$2: J. Romikaitis, E. Radzevičiūtė, P. Pekarskienė, L. Tamošauskas, A. Stankevičius, E. Diksonienė, P. Čiurlys, Pr. Williams, Zg. Ramanauskas, A. Smolskis, P. Jakštas, E. Spilchak (Mrs.).

\$1: Br. Urbelis, A. Trumpickienė, A. Martišius, Ona Mašalienė, J. Klimas, S. Gineitis, M. Kulokas, K. Činčikas, J. Bacevičius, J. Rimkus.

Rėmėjo prenumeratas atsuntė —

\$50: B. Sakalas; \$30: J. Nacevičius, P. Pargauskas; \$25: Juozas Domeika, Marija Gečienė, Jonas Jonikas, V. Morkūnas, A. Kazilis, J. Pikšilingienė, K. Daunys, P. Baronas, F. No-reika, A. Ališauskas; \$23: kun. dr. J. Gutauskas; \$22.50: V. Rutkauskas; už dejuos metus po \$40: Pranas Sakalas, V. Sinkevičius.

Rėmėjo prenumeratas po \$20: K.

Pabedinskas, Ona Spidell, J. Kasu-

lis, M. Pikė, Adolf. Pavilonis, Vla-

das Vytaas, S. Zulpas, Vladas Simonai-

tis, A. Skabekienė, E. de Zubrienė,

dr. N. Lanasoo, Fr. Kairys, A. Trin-

kūnas, J. Ažubalis, P. Stuoipis, E.

Heikys, J. Ziurinskas, prof. V. P.

Vygantas, J. Budreika, A. Raščius,

Eltonas Jaškienė, Simas Veiverys, J.

G. Dičpetris, A. Salčiūnas, A. Pruns-

kus, R. Prociw (Mrs.), T. Stanulis,

A. Vaičiūnas, Janina Zenkevičienė,

G. Vasiliauskienė, S. Ignatavičius,

S. Dalius, P. Bagdonas, P. Gabrėnas,

Kazys Balčiūnas, S. Ryderis, M. Za-

latorius, J. Jakelaitis, J. Mickus, Alf.

Pivoriūnas, J. Paršeliūnas, Ona Dab-

kienė, Pr. Baltuonis, K. Strikaitis, Č.

Rickevičius, J. Račys, Albina Simans-

kienė, Just. Krasauskas, A. Viskontas,

B. Pakalniškis, V. Paulionis, H.

Šiaurys, Vitalija Renyi, Filomena Ma-

šalienė, A. Senkus, A. Paškevičius,

dr. A. L. Čepulis, A. Čepulis, A. J.

Viskontas, M. Empakeris, A. Skre-

būnas, V. Vaičiūnas, A. Petraitis, T.

Jaseliūnas, H. Lapas, Z. Girdaus-

kas, E. Aukštakalnenė, J. Ranois,

TORONTONT

Anapilio žinios

— Sveikinimai kun. kap. B. Pacevičiui jo amžiaus ir gražios visuomeninio darbo sukakties proga. Daug Augščiausiojo palaimos Sukaktuvninko atėties gyvenime.

— Tikybos pamokos vaikams, besirengiantiems pirmajai Komunijai, būsna sekmadieniais 10.15 v. r. klebonijoje, posėdžių kambaryje.

— Praėjusią savaitę Šv. Jono liet. kapinės palaidota a. a. Jieva Usvaldienė, 87 m. amžiaus.

— Šv. Mykolo ligoninėje sergančiai A. Ščepavičienėi, uoliai Anapilio Moterų Būrelio veikėjai, linkima greito susiprėjimo.

— Parapijos choro ir bingo darbuotojų bendras pobūvis įvyks kovo 3, šeštadienį, kazimierinių išvakarėse.

— Pamaldos: šį šeštadienį, 9.30 v. r., už a. a. Juozą Pautenį; sekmadienį, 10 v. r., už a. a. Vladą Stungurį, 11 v. už a. a. Oną Rutkauskienę ir Bruno Kasponą.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— S. m. sausio 9 d. mirė Jieva Usvaldienė, sulaukusi 87 m. amžiaus. Veliionė paliko liūdinčius: dukras — Martą Jankuviene, Elzbieta Mejerienę, Jieva Jankauskienę, Madę Kiršionienę, Emą Sturmiene, Eleną Juknienę, Agutę Dikšaitienę, Oną Šleferdorfiene; sūnus — Jurgį, Andrių, Paulių, Juozą; taip pat — 31 anūkų ir 32 pranonikius. Po dviejų lietuviškų budetinių koplyčioje ir po gedulinę pamaldų Išganytojo liut. šventovėje a. a. Jieva Usvaldienė buvo išlydėta gausios minios ir lietuvių kapinės Mississaugoje. Išsėkis ramybėje!

— Darniame finansų komiteto ir parapijos tarybos posėdyje nutarta išsiuntinėti visiems parapijiečiams detalii paruoštus pranešimus kartu su kvietimu į visuotinį parapijos susirinkimą vasario 11 d. Pamaldos bus 10.30 v. r. su šv. Komunija, po to — vaišės ir visuotinis susirinkimas Lietuvių Namuose apie 12 v. Visi parapijos padaliniai prašomi pateikti išspausdintus pranešimus klebonui iki sausio 28 d.

— Pamaldos šį sekmadienį įprastu laiku — 9.30 v. r. Niekuomet nepraileiskite sekmadienio pamaldų; Dievo malonė žodyje bei Sakramente gimdo žmoguje tikėjimą, pasitikėjimą bei meilę. Tik tikėjimas, garbė Dievui bei meilė artimui gimdo, gydo bei išsprendžia tikinčiojo bei parapijos žmogiškas problemas. Kalėdų laikotarpyje iki pat civilinių metų paskutinio sekmadienio Išganytojo parapija patyrė tikrą pirmųjų Kalėdų tęstinumą konkrečia matoma tikrove, t. y. kaip galima išspręsti vienos lietuvių parapijos problema (deficitą).

Lietuvių Namų žinios

— Sausio 28 d., sekmadienį, LN Gedimino menėje Toronto lietuviai senjorai rengia tradicinį bazarą. Atidarymas — 1 v. p. p.

— LN valdybos posėdis įvyko sausio 11 d. Apsvarstyta daug svarbių klausimų ir pasidžiaugta gražiai parvykusiais Kūčių ir N. Metų sutikimo parengimais. Sekantis LN valdybos posėdis — vasario 1 d.

— LN narių metinis susirinkimas — kovo 4 d., 3 v. p. p.

— Nauji LN nariai: W. Pocius, įmokėjęs \$100; A. Zubrys įnašą papildė iki \$116, A. G. — iki \$105.

— S. m. sausio 28 d. svetainėje "Lokys" sukanika ketveri metai.

— Pr. sekmadienį LN popietėje dalyvavo 150 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: J. Nagreckaitė-Beata iš Graikijos, A. ir I. Lyntantai iš Montrealio, Regina Varanavičiūtė-Haggo ir D. Haggo iš N. Zelandijos.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkoju gydytojams — dr. A. Valadkai ir dr. Watt, kasdien mane lankiusiems ligoninėje. Taip pat dėkoju mane lankiusiems kunigams — A. Simanavičiui, OFM, ir kun. A. Prakupiui, OFM, Z. Martynaitiui, B. M. Radekiui, I. J. G. Urbanams, S. O. Dačkams, A. Lukui. Labai ačiū visiems.

J. Genautis

JIESKOMAS NAMAS pirkti vakarų Toronte. Skambinti nekilnojamo turto agentui Baruskui tel. 743-0100 betkuriu metu.

FOTOGRAFAS.

Darau nuotraukas įvairiom progom. Skambinkite — JAUNISUS BAKVICIUS po 5 v.v. telefonu 766-5818 Toronte.

ALDONA'S BEAUTY SALON 1618 Bloor St. West, Toronto kviečia ponias gražiom suksuomenė; specialistė pusmetinių (permanent) ir dažymų. Telefonas 533-2904

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKAVICIENE. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvii Namus. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Santuokai ruošiasi Rita Aida Misevičiūtė su Angelo Iannello.

— "Dainavos" ansamblio iš Čikagos opera "Emilija Platerytė" yra pakviesta į Torontą š. m. balandžio 28 d. Visuomeninė tarybos sekcija, kuriai vadovauja Aušra Karkienė, yra nutarusi kviesti operos mėgėjus tapti mecenatais, paaukojant bent po \$100. Už tą sumą gaus du bilietus į operą ir į banketą.

— Salės inventoriiui, remontams bei skoloms mokėti aukėjo: KLK Moterų parapijos skyrius \$100, B. S. Sakalai \$100, V. M. Simanavičiai \$100, P. Stuopis \$100, B. B. Tamošiūnai \$100, B. Vaišnora a. a. žmonos Janinos atminimui \$100, V. Vaškelis \$100, B. Mikšys \$50, A. K. Rūkai \$50, P. B. Sapliai \$50, B. V. Saulėnai \$50, P. Sidaras \$50, S.D.V. \$50, A. I. Vibriai \$50, J. H. Zmuidzinai \$50, S. Olekienė \$25.

— Pakrikštyta Elena-Anicia-Irena, Paulės-Elenos (Ehlers) ir Walter Luna dukrelė.

— KLK Moterų šios parapijos naujai išrinkta valdyba: B. Biretienė, dr. J. Čuplinskienė, Z. Didžbalienė, G. Kaknevičienė, J. Kulikauskienė, A. Puterienė, G. Romanovienė, B. Sapjonienė, R. Simanavičienė, R. Stabacinskienė, B. Vaitiekūnienė. Pareigomis pasiskirstys pirmame posėdyje sausio 25 d.

— Mišios: šeštadienį 8 v. už Oną Pliopliene, užpr. A. Plioplys, 8.30 už Katrę ir Kazį Gaidinskus, užpr. M. Daukšienė, 9 v. už Stasį Vaitiekūną, užpr. J. Vaitiekūnienė, 9.20 už Paulinę Augėnienę, užpr. Simkų šeimą, 9.40 už Romeikų šeimos mirusius, užpr. M. B. Romeikos, 10 v. už Janiną Vaišnoriene, užpr. B. Vaišnora; sekmadienį 8 v. už Juozą ir Emiliją Jurėnus, užpr. B. O. Vilimai, 9 v. už Eugenijų Bubelį, užpr. šeimą, 10 v. už Stasį Vaitiekūną, užpr. B. Vaitiekūnienė, 11.30 už parapiją, 7 v. v. už Stasę ir Praną Basčius, užpr. J. A. Puterai.

Automobiliams vairuoti leidimus Toronte gali gauti ir angliškai nemokantys arba iš viso nebyliai. Tam yra įrengtos 25 automatinės mašinos su atitinkamais ekranais, ant kurių pasirodo atsakymas, paspaudus reikiama mygtuką. Iki šiol yra įrengtos automatinės mašinos kalbantiems kinietiška, angliškai, prancūziškai, graikiškai, itališkai, portugalikiškai ir ispaniškai. Kreiptis: Licence Issuing Head Office, Macdonald Block, Bay - Wellesley St., Toronto, Ont.

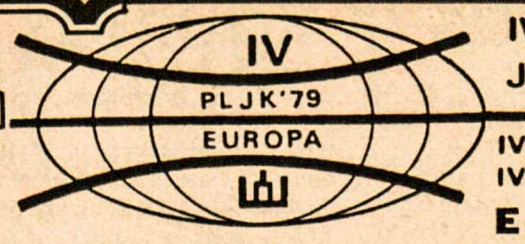
Daugiakalbė televizija ir lietuviai

Spaudos konferencija su min. Roberts ir naujosios stoties bendrovės pirm. Ianuzzi

Kanados radijo ir televizijos komisija, ilgai tyrinėjusi daugiakalbės televizijos reikalingumą Toronte ir trijų bendrovių prašymus (Ianuzzi, Kossar, Lombardi) leidimui gauti, pagaliau nusprendė tokį leidimą duoti D. Ianuzzi vadovaujamai bendrovei "Multilingual Television". Ianuzzi yra italų dienraščio "Corriere Canades" įsteigėjas bei leidėjas, turįs televizinę programą 79-toje stotyje. Jau dabar ten gana dažnai pasirodo etninės grupės su savo programomis. Nuo 1980 m. pradžios, o gal ir anksčiau, pradės veikti naujoji televizijos stotis "Multilingual Television", kuri duos programas net 24 kalbom, jų tarpe ir lietuvių. Tom kalbom bus skiriama 60% laiko, o 40% — anglų ir prancūzų.

Naujosios televizijos stoties bendrovės pirm. D. Ianuzzi sausio 13 d. Daision leidyklos patalpose sukvietė etnines spaudos konferenciją, kurioje dalyvavo apie 50 asmenų (iš "T. Žiburių" — kun. Pr. Gaida ir V. Matulaitis). Į konferenciją atvykęs Kanados vyriausybės atstovas — valstybės sekretorius min. Roberts pareiškė: leidimas steigti naują televizijos stotį duotas dėlto, kad esamas televizijos tinklas etninių grupių neaptarnauja. Naujai iniciatyvai jis palinkėjo sėkmės. Ministeris išklauė etnines spaudos atstovų nusiskundimus dėl blogo ir brangaus pašto patarnavimo, patarė kreiptis į pašto ministerį. Iš savo pusės pažadėjo paramą etninei spaudai, mažinant pašto išlaidas specialia subsidija.

D. Ianuzzi, atskatinėdamas į paklausimus, pabrėžė, kad naujoji televizijos stotis yra pirmas bandymas. Jeigu jis pavyks Toronte, galės plėstis ir kitose Kanados miestuose. O pasisekimas esą priklausys nuo etninių grupių paramos ir bendradarbiavimo. Esą numatoma sudaryti patariamąjį tarybą, kuri galės pareikšti savo pageidavimus programų reikalu. Bendrovės vadovybė kreipsis į centrinės organi-

IV PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

IV Weltkongreß der Litauischen Jugend
IV LITHUANIAN WORLD YOUTH CONGRESS
EUROPA 1979

ANGLIJA

1979 m. liepos 11-18 d.d.

- * Atidarymas
- * Stovykla
- * Koncertas (balius)

VOKIETIJA

1979 m. liepos 19-29 d.d.

- * Ekskursijos
- * Studijų dienos
- * Uždarymo savaitgalis

REGISTRACIJA

Visa Kongreso registracija gyvenantiems Kanadoje vyksta dabar per Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos registracijos komitetą. Registracijos kaina: \$5.00 (Kan.). Tolimesnę informaciją teikia:

Rita Parėštytė
10 Carabob Court #704
Agincourt, Ontario
M1T 3N5

arba
Laima Beržinytė
(416) 533-2418

* Smulkesnės informacijos rasite spaudoje ir plakatuose, išskaituose visose parapijose.

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGA

RADIJO PROGRAMOS

"Tėvynės Prisiminimai"

metinis — 28 metų sukaktuvinis

VAKARAS

KONCERTAS

Meninę programą atliks dainos ir muzikos vienetas "Sutartinė" iš Ročesterio, vadovaujamas muz. J. Adomaičio. Dailusis žodis — Izabelės Zmuidzinienės. Šokiams gros geras orkestras, pajavairindamas lietuviškomis melodijomis. Veiks bufetas su užkandžiais ir gėrimais. **PIRMOS 25 POROS** prie įėjimo gaus po gražią lietuvišką plokštelę. Įėjimas — \$5.00, pensininkams ir studentams — \$1.00. Visus radijo programos rėmėjus maloniai kviečia dalyvauti —

įvyks š.m. sausio 27, šeštadienį, Toronto Lietuvių Namų salėse, 1573 Bloor St. W. Pradžia 7.30 v.v.

Toronto Lietuvių Namų Jaunimo Būrelis kviečia jaunimą į

LINKSMŲ VAKARŲ

1979 metų sausio 19, penktadienį, Gedimino pilies menėje (III augštas)

PROGRAMOJE: muzika, vadovaujant plokštelių specialistui (DJ), baras.

Penktadienį programos ateičiai:

- filmas "Laurel and Hardy" (vasario 9 d.)
- iškyla rogėmis, dainų vakaras Lietuvių Namuose (toboganing and sing-a-song),
- talentų vakaras (amateur night),
- šokiai
- Jei turite kitų sumanymų ir pasiūlymų, prašome kreiptis į TLN Jaunimo būrelį.

Ateitininkų tėvų susirinkimas įvyks sausio 21, sekmadienį, po 10 v. Mišių Prisikėlimo parapijos Parodų salėje. Bus renkamas naujas komitetas. Visi tėvai prašomi dalyvauti.

Apie įvairias draudas Kanadoje kalbės tos srities specialistas L. Namuose sausio 21, sekmadienį, 3.30 v.p.p. Vadovaus E. Ramas. Šią informaciją popietę rengia profesionalų — verslininkų sąjunga ir kviečia ja pasinaudoti besidominčius tautiečius.

Sėkmingai veikianti alkoholi-kams pagelbėti draugija "Alcoholics Anonymous" kviečia į savo eiles visus, reikalingus pagalbos. Tos draugijos susirinkimas įvyks sausio 21, sekmadienį, 1.30 v.p.p., "Royal York" viešbučio salėje (Ballroom, Convention floor). Kalbės du buvę alkoholikai. Draugijos adresas: Alcoholics Anonymous, 272 Eglington Av. W., Toronto, Ont. M4R 1B2. Tel. (416) 487-5591.

Žymioji stalo teniso žaidėja Birutė Plučaitė sėkmingai pasirodė varžybose š. m. sausio pradžioje Etobicoke Olympium salėje, kur nugalėjo garsiąją Glooriją Hsu. B. Plučaitės nuotrauką ir aprašymą išspausdins "The Toronto Sun" dienraštis 1979. I. 8. Birutė yra "Aušros" sporto klubo narė.

Brazilijos lietuvių Živilė Jūraitytė yra ištekęsusi už Jaunučio Sabelio ir nuo 1978 m. lapkričio mėn. gaus abu gyvena Toronte. Gyvendama Brazilijoje ji studijavo ir aktyviai dalyvavo lietuvių jaunimo veikloje. Jos tėvas Klemešas Jūra, poetas ir žurnalistas, "T2" bendradarbis, tebegyvena Brazilijoje. J. Švelnys, Živilės vyras, yra skaitytuvu (komputerio) specialistas.

POKINIS ARBA PLUNKSNINIS ANTKLODES (kaldros) visų rūšių ir dydžio gaminamos pagal užsakymą. Skambinti tel. 787-9021 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už priėmiamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir įstalgose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v.v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronte.

MONTREALQUE

Šv. Kazimiero parapijos žinios

— Naujuoju parapijos komiteto pirmininku išrinktas Gerald MacNamara; nariai — Kazimieras Rašytinis, Rapolas Palšaitis, Leonas Markauskas, Ričardas Martel ir Juozas Asipavičius.

— Naujų Metų sveikinime klebonas kun. dr. F. Jucevičius kvietė kiekvieną parapijietį aktyviai įsijungti į parapijos gyvenimą, ypač kai mūsų eilės pastebimai retėja, o jaunųjų šeimų taip mažai. Parapija bus stipri, jei parapijiečiai, lyg geros ekipos žaidėjai, neapleis savo vietų, neapsunkins kitų savo nedalyvavimu parapijoje. Taip pat buvo pateikta metinė parapijos apyskaita, kuri bus vėliau paskelbta ir spaudoje.

— Klebonas pakartotinai prašo atsiimti sekmadieninių aukų vokelius. — Į Naujų Metų sutikimą atsilankė per 100 asmenų. Buvo gerų ir įvairių valgių bufetas, rūpestingai aptarnautas baras.

— Choristei Onai Lukauskienėi St. Cabrini ligoninėje padaryta operacija, po kurios sėkmingai sveiksta namie.

— Savo dukrų ir sūnus šeimos iš Lietuvos ilgesniui laikui lankosi Antanas Dainius.

— Į dukros M. Bakaitienės šeimą iš Australijos persikėlė gyventi M. Inkraitienė.

— Kretingoje mirė Ona Kaunienė — vyriausia J. Gabrusevičienės sėstė.

— Ilgai sirgusi Barbora Jurgutienė, 81 m. amžiaus, mirė gruodžio 25 d. Liko sūnus Jonas (Texas, JAV) ir vyras Jonas Jurgutis. Sk.

Aušros Vartų parapijos žinios

— Metinis parapijos susirinkimas buvo gausus. Komiteto pirm. J. Zabiellauškas pranešė apie remontus ir parengimus, kurie pasisekė labai gerai, ypač parapijos vakariene. Finansų komiteto narys A. Danaitis pranešė metinį finansinį stovį, kuris yra gan geras. Klebonas kun. J. Kubilius plačiai apibūdino parapijos veiklą. Nors mūsų parapija narių

skaičiumi pernai sumažėjo, bet religinis, kultūrinis ir tautinis gyvenimas labai gyvai reiškėsi. Parapijos patalpose veikia bankas "Litas", šaulių būstinė ir biblioteka, knygų, laikraščių ir plokštelių kioskas. Čia vyko visi minėjimai, koncertai, parodos, susirinkimai, literatūrinės premijos įteikimas, vestuvių pokiliai ir kt. pobūviai. Parapijos patalponas naudojami: par. choras, kat. moterų dr. ja, šauliai, skautai, ateitininkai, "Gintaro" ansamblis, Akademinis Sambūris, jaunimo orkestras, krepšininkai, medžiotojų ir meškeriojų klubas, "Valvorykštės" būrelis, bankas "Litas", Bendruomenė ir Aukšinio Amžiaus Klubas "Rūta", suarusės "garsųji bazara", kuriame dalyvavo net parlamento atstovai.

Metų laikotarpyje buvo 16 laidotuvių, 11 krikštų, 6 jungtuvės (5 mišios). Dėl Kvebeko separatizmo ir prancūzų kalbos spaudimo jaunimas, baigęs augstuosius mokslus, keliai dirbti į kitas provincijas, todėl mūsų parapija nedidėja.

Baigus trejų metų kadenciją komiteto nariui P. Drešeriui, į parapijos komitetą susirinkimas vienbalsiai išrinko Antaną Morkūną, o praėjusių metų k-to kandidatą A. Danaitį patvirtino valdybos nariu.

Prie parapijos komiteto sudaryta ir išrinkta patariamoji taryba: J. Adomaitis, A. Cepulis, dr. P. Lukoševičius, V. Barauskas, B. Staškevičius ir E. Krasovskienė.

Iš metų veiklos pranešimų buvo matyti, kad Aušros Vartų parapija yra ne tik maldos, bet ir kultūros židyns.

Po susirinkimo buvo vaišės.

Sol. Gina Čapkauskienė, lapkričio mėn. atostogaudama St. Petersburg, Floridoje, susitarė dėl koncerto, kuris tenai įvyks vasario 7 d. lietuvių klube. Koncertas įdomus tuo, kad su soliste drauge dalyvaus ir vietinis choras, vadovaujamas muz. Petro Armono. Programoje, be solo dainų, solistė dainuos drauge su choru Toronte Pasauly Lietuvių Dienose pagerėjusią dainą "Mano protėvių žemė" Br. Budriūno. Po koncerto Gina žada ten praleisti kelias dienas.

Mūsų kredito unijos nariui

a + a Domininkui Linkonui

mirus, jo žmonai ELENAI bei visiems kitiems artimiesiems nuoširdžių užuojautų reiškia —

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Litas" valdyba

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

"LITAS"

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas	6.0 %
Taupomasis s-tas	9 %
Pensijų planas	8.5 %
Term. ind. 1 m.	9.5 %
Term. ind. 2 m.	9.75 %
Term. ind. 3 m.	10 %

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės	11 %
Nekilm. turto	10.5 %
Čekių kredito	12.0 %
Investacines nuo	11 %

Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadienio nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

Gen. Lietuvos konsulas dr. J. Zmuidzinai ir ponis, Vokietijos oro kelių bendrovės "Lufthansa", Ontario Meno Galerijos ir Goethės instituto pakviesti, dalyvavo š. m. sausio 11 d. Vokietijos grafikos kūrinių parodos atidaryme-priėmimo minėtoji galerijoje.

Klaipėdos atvadavimo minėjimą sausio 14 d. Prisikėlimo par. salėje surengė jūrų skautai-tės, talkinimai jūrų šaulių ir M. Lietuvos Dr-jos. Programą pradėjo V. Keturakis, jūrų budys, pakviesdamas pranešėja jūrų skautę Ritą Trinkaitę. Įdomia paskaita skaitė buvęs laikraščio "Lietuvos Pajūris" red. A. Lyntantas iš Montrealio. Jis atskleidė dar mažai žinomų faktų apie Klaipėdos atvadavimą, rastų prancūzų šaltiniuose. Be to, jis kalbėjo apie dabartinę būklę Klaipėdoje, Rambyno vargus, ir t. t. Meninę programą atliko solistai J. Sriubiskienė ir A. Simanavičius, akompanuojami J. Govėdo. Su tautiniais šokiais pasirodė 6 jūrų skautės — jaunės ir udytės. Po

programos visi minėjimo dalyviai, kurių buvo apie 150, buvo pavaišinti kava ir pyragaičiais.

Atidaryta nauja meno galerija, kurios savininkai yra Juozas ir Lydyja Valevičiai, anksčiau gyvenę Hamiltone, o dabar — Mississaugoje. Galerija pavadinta "19th Century a. Old Masters Gallery, Inc." Jos adresas: 92A Scollard St., Toronto, Ont. Tel. (416) 960-1211. Galerijos atidarymas įvyko š. m. sausio 13, šeštadienį, nuo 4 v. p. — 7 v. v. Galerijoje išstatyti žymių dailininkų paveikslai iš 18 ir 19 š. Visi jie yra parduodami. J. Valevičius šioje srityje turi patyrimą ir tikisi sudominti kanadiečių visuomenę. Tokio pobūdžio galerijų Toronte tėra dvi.

Toronto policijoje yra ir kelias lietuvių. Jos vadovybė stengiasi policijos eilėse turėti įvairių tautinių grupių žmonių. Spaudoje kartas nuo karto pasirodo ir lietuvių policininkų pavardės. Pvz. "The Toronto Sun" 1979. I. 7 rašė apie Andrių Chveduką, kuris atskubėjo gelbėti užpultus moters.